

KALAALLIT NUNAANNI KISITSISIT

2024

Mads Pihl - Visit Greenland

Kalaallit Nunaanni Kisitsisit 2024 • Arfinilissaat saqqummersitaq

Saqqummersitsinermit piffissaq: Maaji 2024 • Naqitat amerlassusaat: 200

Naatsorsueqqissaartarfimmit saqqummersitaq • Oqarasuaat +299 34 57 70 • stat@stat.gl – www.stat.gl

Aaqqissuisoq: Naduk Kleemann, Naatsorsueqqissaartarfik

Ilusilersuisoq: iCICERO, Nuuk • Naqiterisoq: Nuuk Offset

© Naatsorsueqqissaartarfik 2024. Imarisaanik ilaarsinermit najoqqutamut innersuussisoqassaaq.

ISBN: 978-87-998113-9-7

ISSN: 2794-3259

IMARISAA

- 4 Nunarsuarmi qeqertat annersaat
- 5 Kalaallit Nunaanni innuttaasut
- 6 Innuttaasut
- 7 Inunnigortut toqusullu
- 8 Nuuttarnerit
- 9 Ilaqutariit
- 10 Peqqinneq
- 12 Ilinniartitaaneq
- 13 Politikkikkut aqutsineq
- 14 Isumaginninnermut tunngasut
- 15 Pinerluttuliortarneq
- 16 Silap pissusaa
- 18 Piorsarsimassuseq
- 19 Suliffeqarnermi pissutsit

- 20 Inuussutissarsiorneq
- 21 Inuussutissarsiutit aaqqissuussaannerat
- 22 Aalisarneq
- 24 Piniarneq
- 25 Nunalerineq
- 26 Takornariaqarneq
- 27 Assartuineq angallassinerlu
- 28 Isertitat
- 29 Akit
- 30 Nunanik allanik niueqateqarneq
- 31 Pisortat aningaasaqarnerat
- 32 Nuna tamakkerlugu naatsorsuutit
- 34 Kisitsisit pingaarnerit

Ilisarnaatinut nassuiaatit

- 0
- . Nalunaarsorneqarsinnaanatik kisitsisitaqanngitsut
- 0 Uuttuutip atorneqartup affaanit mikineq
- ... Paasissutissaqanngitsut
- * Kisitsisaagallartut imaluunniit missingersuut
*Aningaasat annertussusaanni tamani qallunaat koruunii
atorneqarput (DKK)*

NUNARSUARMİ QEERTAT ANNERSAAT

Kalaallit Nunaat nuna qaqqartuujuvuq 2,2 mio. km²-isulli atitussuseqarluni nunarsuarmi qeertat annersaat. Nuna Amerika Avannarliup nunavissuani inissisimavoq.

Kalaallit Nunaata 81 pct.-ia sermimik qalligaavog, nunamilu innuttaasut katillugit 57.000-iinnaapput. Nunap annerpaartaa inoqanngitsuummat inuit eqimassusiat nunarsuarmi appasinnerpaag tamaaniipog. Sikoqannginnersat kisisa kisissagaanni kvadratkilometerimut ataatsimut inuit 0,3-ginnaapput.

Nunarsuarmi politikikkut ingerlaaseq Europami atorneqartoq atorlugu politikikkut aqutsisoqarpoq, Naalagaaffeqatigiinnerullu iluani Kalaallit Nunaat namminersortutut inissisimavoq. 1721-mi Kalaallit Nunaat Qallunaat Nunaannit nunasiaataalerpoq, 1953-imi Qallunaat Nunaanni amtinngorpoq 1979-imilu Namminersorneruneg pilersinneqarluni. Namminersorneq 21. juuni 2009-mi atuutsinneqalerpoq. Kalaal-

lit Nunaat Danmarki peqatigalugu 1973-imi EU-mut ilaasortanngorpoq. 1982-imi taasisitsereernerup kingorna 1985-imi ilaasortaajunnaarpoq.

Kalaallit Nunaata annerpaartaa masarsuuvog qeruaannartoq sunnerneqarsimanngitsorlu. Illoqarfiit nunaqarfiillu tamarmik sineriammi inissisimapput. Illoqarfiit akornanni aqqusineqanngilaq, angalanerillu tamarmik silaannakkut imaluunniit imaatigut pisarput. Innuttaasut amerlanersaat kimmut sinerissap kujasissuani najugaqarput. Tassaniipportaaq illoqarfiit pingaarnersaat Nuuk 19.000-it sinnerlugit inoqartoq.

Kalaallit Nunaat nammineq erfasoqarlunilu frimærkeqarpoq, namminerli pappiaqqanik aggornerinilluunniit aningaasaateqanngilaq. Qallunaat koruunii (DKK) atorneqarput.

UNGASISSUTSIT ANNERPAAT

Avannarpassinnerpaamit kujasinnerpaamut: 2.670 km
Kangsinnerpaamit kippasinnerpaamut: 1.050 km
Sineriak: 44.087 km

Kalaallit Nunaanni innuttaasut, 1. januaari 2024

KOMMUNE KUJALLEQ

Narsaq	1.285
Igaliku	33
Qassiarsuk	65
Narsarsuaq	141
Qaqortoq	3.047
Saarloq	25
Egalugaarsuit	73
Qassimiut	14
Nanortalik	1.101
Aappilattoq	83
Narsarmijit	58
Tasiusaq	47
Ammassivik	32
Alluitsup Paa	141

KOMMUNEQARFIK SERMERSOOQ

Nuuk	19.880
Qeqertarsuatsiaat	170
Kapisillit	41
Paamiut	1.193
Arsuk	69
Tasiilaq	1.829
Sermiligaaq	198
Isertoq	48
Kulusuk	227
Tiilerilaaq	94
Kuummiit	269
Ittoqqortoormiit	364

QEQQATA KOMMUNIA

Sisimiut	5.412
Itilleq	86
Sarfannuguit	97
Kangerlussuaq	517
Maniitsoq	2.547
Atammik	189
Napasoq	71
Kangaamiut	285

KOMMUNE QEQTALIK

Aasiaat	2.951
Akunnaaq	57
Kitssisuarsuit	56
Qasigiannuguit	1.015
Ikamiut	77
Qeqertarsuaq	838
Kangerluk	9
Kangaatsiaq	483
Attu	195
Iginniarfik	68
Niaqornaarsuk	223
Ikerasaarsuk	86

AVANNAATA KOMMUNIA

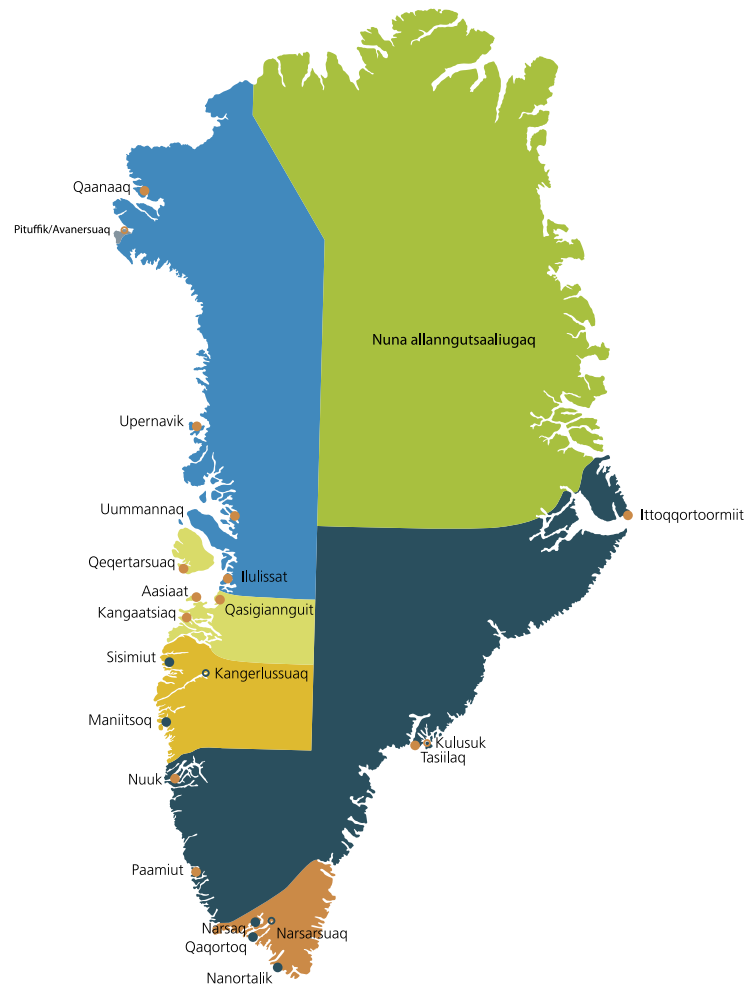
Qaanaaq	591
Savissivik	51
Siorapaluk	35
Qeqertat	30
Upernavik	1.064
Upernavik Kujalleq	197
Kangersuatsiaq	124
Aappilattoq	157
Tasiusaq	261
Nuussuaq	176
Kullorsuaq	468
Naajaat	43
Innaarsuit	149
Nutaarmiut	30
Ikerasaarsuk	2
Uummannaq	1.383
Niaqornat	29
Qaarsut	167
Ikerasak	216
Saattut	231
Ukkusissat	143
Ilulissat	4.963
Oqaatsut	38
Qeqertaq	97
Saqqaa	148
Ilimanaq	53

ILLOQARFIIT NUNAQARFIILLU AVATAANNI

Stationit	52
Paasissutissaqanngitsut	12

NUNARSUARMI NUNAT EQQISSISIMATITAT ANNERSAAT

Nunarsuarmi nunat eqqissisimatitat annersaat Tunup Avannaarsuani inissisimavoq, 972.000 km²-itut annertutigisoq. Nunami eqqissisimatitami qimussimik alapernaarsuineramik ingerlatsisut Sirius-imik taaneqartut kiisalu silasiorfinni sulisut kisimik najugaqarpur.

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENSTD>

INNUTTAASUT

INUIAASSUSEQ

1.januaari 2024-mi qallunaatut innuttaassuseqanngitsut Kalaallit Nunaanni najugallit 2.338-nik amerlassuseqarput. Taakkunannga 277-it Nunani Avannarlerni allani innuttaassuseqarput.

Mads Pihl - Visit Greenland

Kalaallit Nunaanni innuttaasut sineriammi illoqarfinni nunaqarfinnilu najugaqarput. Nunap innuttaasuisa 60 pct.-iinit amerlanerit illoqarfinni annerni tallimani: Nuummi, Sisimiuni, Ilulissani, Aasianni Qaqortumilu najugaqarput. Innuttaasut amerlanerpaartaat Kalaallit Nunaanni inunngorsimapput.

1960-ikkut kingorna illoqarfinni innuttaasut amerliartupilooput, ilaatigut inuit amerlanerulernerannik aammalu nunaqarfinniit illoqarfinnut nuuttarnermik peqquteqartumik. Ukiunilu kingullerni 50-ini ineriartorneq taamatut ingerlarusaarsimavoq

Kalaallit Nunaanni angutit amerlanerujussuupput. Angutit Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut, pingaartumillu Kalaallit Nunaata avataani inunngorsimasut akornanni, tassani angutit amerlassusaat 2/3-nik anertussuseqarmata arnallu amerlassusaat 1/3-ulluni.

Inoqarfiit sueneri malillugit innuttaasut

	1984	1994	2004	2014	2024
Innuttaasut tamakkerlugit					
Katillugit	52.347	55.419	56.826	56.282	56.699
Illoqarfiit pingaarnersaat	9.997	12.483	14.345	16.818	19.872
Inoqarfiit pingaarnerit	14.239	15.279	16.016	16.404	16.373
Inoqarfiit annerit	15.072	15.176	14.644	13.347	12.242
Inoqarfiit	7.250	7.242	7.201	5.188	4.133
Inoqarfiit minnerit	4.643	4.458	3.941	3.754	3.536
Inoqarfiit minnerpaat	691	499	413	545	479
Inoqarfiit allat	455	282	266	226	64

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENSTA>

INNUTTAASUT AMERLASSUSISSAAT

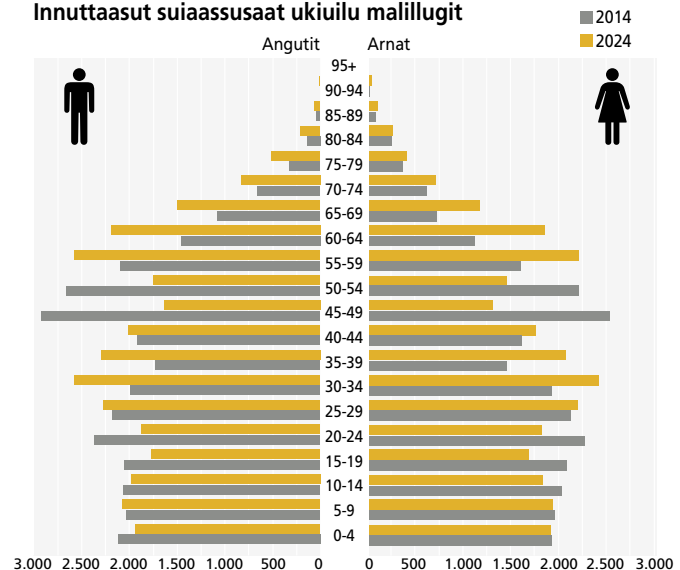
2050-ip tungaanut Kalaallit Nunaanni innuttaasut utoqqaaneruleriartussaput. 1960-ikkunni inunngorsimasut amerlasuut taassumalu kingorna kinguaasiortarnerup anikinnerulernerata kingunerisaanik, ukiuni 20-ni tulluuttuni innuttaasut akornanni utoqqaanerusut amerliartulissammata. Kinguaasiortarnermi, toqusoqartarnerani nuuttarnernilu allannngortoqanngippat innuttaasut 50.000-it ataallugit amerlassuseqalernissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Inoqarfiit sueneri malillugit innuttaasut, Kalaallit Nunaanni inunngortut

	1984	1994	2004	2014	2024
Kalaallit Nunaanni inunngortut					
Katillugit	43.093	48.227	50.217	50.290	49.957
Illoqarfiit pingaarnersaat	6.825	9.290	11.077	13.275	15.627
Inoqarfiit pingaarnerit	12.048	13.626	14.480	15.099	14.749
Inoqarfiit annerit	13.097	13.874	13.691	12.743	11.699
Inoqarfiit	6.351	6.587	6.844	4.940	3.928
Inoqarfiit minnerit	4.208	4.359	3.687	3.681	3.463
Inoqarfiit minnerpaat	553	455	373	509	467
Inoqarfiit allat	11	36	65	43	24

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENSTA>

Innuttaasut suaiaassusaat ukiuulu malillugit

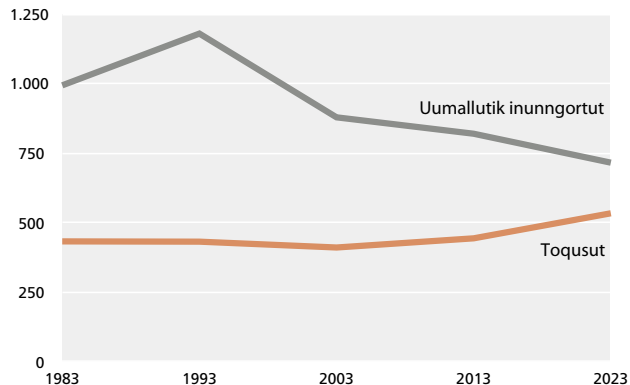
Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENSTA>

INUNNGORTUT TOQUSULLU

Mads Pihl - Visit Greenland

Ukiunut 700-t sinnilaarlugit inunngortarput, 500-llu missaanniittut toqusarput. Angutit arnallu Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut nuarsuup kippasinnerusortaani inunngorsimasunit agguaqatigiissillugu inuuneqqortussusaat sivikinneruvoq. Tamanna toqusoqartarnerata anertussusaanik qaffasissumik, ajunaarnernik imminornernillu peqquteqartumik tunngaveqarpoq.

Uumallutik inunngortut toqusullu

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENBBLO> aamma <https://bank.stat.gl/BENBDM1>

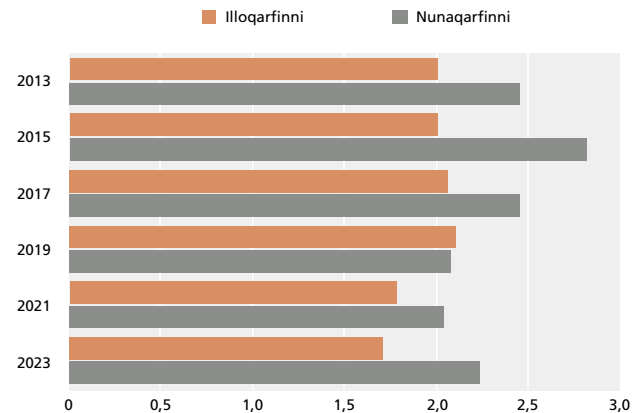
Ukiuni kingullerni qulini kinguaassioartarpeq allanngorarsimangilaq. Illoqarfinni nunaqarfinnilu kinguaassioartarnerup annertussusai assigiinngillat. Nunaqarfinni arnat illoqarfinni arnanit amerlanernik meertartaarput. Taamaattoq ukiuni kingullerni nunaqarfinni kinguaassioartarnerup annertussusaa appariartuaarsimavoq.

1960-ikkut aallartinneranni meeqqioortoqangaatsiarnera pissutigalugu Peqqinnissaqarfik 1975-imi naartunaveersaatinik atuutsitsilerpoq. Ulloq manna tikillugu peersitsisarnerit inunngortunit amerlanerusarput. 1970-ikkut aallartinneranniilli agguaqatigiissillugu arnaq ataaseq misiliorlugu 2-nik meertartaarpoq.

Siullermeerluni meertartaarpeq

Nunanut Avannarlernut allanut sanilliullugu Kalaallit Nunaanni arnat ukiunik 3-5-inik siusinnerusumik siullermeerlutik meertartaarput. Kalaallit Nunaanni arnat agguaqatigiissillugu 25,0-inik ukioqarlutik siullermeerlutik meertartaarput.

Illoqarfinni nunaqarfinnilu arnat meeqqioartarnerat

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENBBF>

2022-mi nukappiaqqanut atit Inuk aamma Leo nuannarineqarnerpaasimapput. Niviarsiaqqanullu Aviana aamma Ivalu.

NUUTTARNERIT

Kalaallit Nunaanni innuttaasut amerlassusaannut naleqqiullugu nuuttarnerit annertupput, tamannalu innuttaasut katitigaanerannut annertuumik sunniuteqartarpoq. Avinngarusimanerusuniit illoqarfinnut nuuttarnerit, pingaartumik ukiuni kingullerni 50-ini, ingammik Nuummut, nuuttartut amerlapput.

Nunasisartut amerlanersaat Naalagaaffeqatigiinnerup iluani innuttaasuseqarput. Kalaallit Nunaannit imaluunniit Kalaallit Nunaannut nunasisartut. Sulisussanik amigaateqarnermi tikisitanik pisariaqartitsinerup kinguneraa innuttaasut Kalaallit Nunaata avataani inunngorsimasut alammullu nunasiartortut nunasisunit allanit taarserneqaqqittarnerat.

Nuuttarnerit

	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021	2023
Illoqarfinmi najugaqarfigisami	10.781	12.250	13.130	12.644	13.200	14.000	13.791	14.158	13.119	11.823	10.817
Nunaqarfinmi najugaqarfigisami	1.183	1.294	1.299	1.112	1.316	1.219	1.232	993	866	711	686
Illoqarfiit akornanni	3.882	4.361	4.561	4.548	4.507	4.672	4.875	4.919	5.006	4.437	4.355
Nunaqarfiit akornanni	308	279	312	337	370	332	363	417	290	351	265
Nunaqarfinmiit illoqarfinnut	1.099	1.115	1.367	1.266	1.392	1.272	1.306	1.317	1.198	1.044	1.118
Illoqarfinmiit nunaqarfinnut	878	1.047	1.041	1.096	1.124	1.150	1.242	1.082	1.081	979	950
Allat	101	67	56	63	32	56	22	16	9	10	16

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENBAF2B>

Kalaallit Nunaannut aamma Kalaallit Nunaannit nuuttarnerit

	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021	2023
Nunasisut tamakkerlugit	-345	-448	-566	-189	-159	-447	-511	-449	-300	-222	-281
Nunasisut, katillugit	2.388	2.514	2.417	2.551	2.283	2.066	2.186	2.287	2.310	1.962	2.192
Kalaallit Nunaani inunngortut	825	870	887	1.079	917	975	1.019	1.059	933	634	795
Kalaallit Nunaata avataani inunngortut	1.555	1.641	1.517	1.461	1.364	1.088	1.158	1.224	1.374	1.328	1.395
Nunanut allanut nuuttartut, katillugit	2.733	2.962	2.983	2.740	2.442	2.513	2.691	2.736	2.609	2.184	2.473
Kalaallit Nunaani inunngortut	1.139	1.252	1.395	1.354	1.220	1.311	1.544	1.373	1.363	914	1.248
Kalaallit Nunaata avataani inunngortut	1.576	1.700	1.582	1.378	1.214	1.200	1.144	1.352	1.244	1.268	1.223

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENBBIU2>

NUNANI ALLANI INNUTTAASSUSILLIT

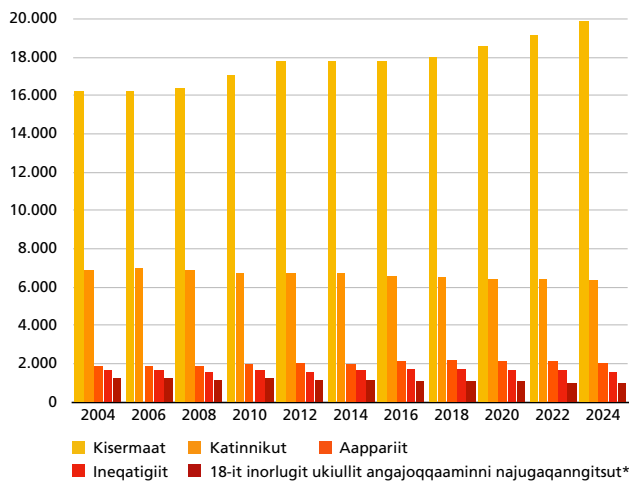
Kalaallit Nunaanni innuttaasut nunanit tamalaaneersut amerliartortut massakkullu innuttaasut 4,3 pct.-iisa annertussusaannik amerlatigalutik. Taakkunani amerlanerpaallutik Filippinerit, Thailandimeersut kiisalu Polenimeersut. 2013-imi Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut Danmarkimi najugallit 15.368-iusimapput. 2023-milu 17.079-inut amerleriarsimapput.

ILAQUTARIIT

2024-mi 19.837-t kisermaatut inuupput.
Ukiullu 20-t ingerlanerini 22 pct.-inik
amerlisimallutik.

Ilaqutariit amerlassusaat

* Ukiukitsut angajoqqaaminni najugaqangitsut tassaapput ilaqtutaminni allani, meeqqat angerlarsimaffiini imaluunniit kollegiani najugallit.
Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENFAM2>

Ukiuni kingullerni 50-ini Kalaallit Nunaanni ilaqutariit katitigaanerat al-
lanngoriartorsimavoq. Ullumikkut aappariit katissimanngikkaluarlutik
inoqutigiikkajuttarput. Inoqutigiinni najugaqatigiit imminnut qanoq
atassuteqarnerat ilaqutariit suussusaannik aalajangiisuvuq. Ilaqutariit
tassaapput inoqutigiinni ataatsini inuk ataaseq imaluunniit inuit arlallit
aappariittut imaluunniit ilaqutariittut imminnut atassuteqartut.

Ilaqutariit

Nalinginnaasumik ilaqutariit assigiinngitsunut pingasunut immikkoor-
titerneqarput; aappariinnut, kisermaanut aamma meeqqanut anga-
joqqaaminni najugaqangitsunut. Aappariit kisermaallu angajoq-
qaaminni najugaqartunik meerartaqarlutillu inuusuttortaqsinnaap-
put. Ilaqutariinnilu annerpaamik kinguaariit marluusarput. Assersuuti-
galugu inoqutigiinni ataatsini kinguaariit pingasut ilaqutariinnik mar-
lunnik amerlanerusunilluunniit naatsorsorneqartarput.

INOQTIGIIT

Inoqtigiit tassaapput inuit najukkami ataatsimi najugaqatigiit, im-
minnut qanoq atassuteqarneri apeqquataatinagu. Inoqtigiinni
ataatsini ilaqutariit arlaqarsinnaapput, ilaqutariilli ataatsit inoqtigiin-
ni ataasiinnarni inissisimasinnaapput.

Inoqtigiit amerlassusaat, inoqtigiinni inuit amerlassusaat malillugit

	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2024
Inuk ataaseq	6.561	6.785	7.000	7.303	7.741	7.745	7.789	7.854	7.679	7.818	7.814
Inuit 2	4.943	5.175	5.142	5.389	5.387	5.553	5.582	5.621	5.576	5.626	5.657
Inuit 3	3.336	3.300	3.323	3.274	3.407	3.407	3.397	3.461	3.441	3.452	3.404
Inuit 4	2.711	2.666	2.723	2.717	2.695	2.720	2.629	2.586	2.567	2.703	2.595
Inuit 5	1.577	1.643	1.551	1.535	1.494	1.402	1.372	1.398	1.409	1.392	1.409
Inuit 6	815	765	769	712	706	673	666	578	596	576	565
Inuit 7	376	347	315	280	313	276	273	278	282	269	270
Inuit 8	146	158	143	115	122	126	116	144	129	116	114
Inuit 9	73	65	67	82	47	48	55	41	50	55	40
Inuit 10	32	37	30	40	20	17	15	21	34	22	35
Inuit 11	18	16	12	16	16	11	8	10	18	10	25
Inuit 12+	55	49	42	41	45	47	50	44	58	69	75

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENHUS1>

PEQQINNEQ

Inuiaqatigiinni ineriartorneq ilutigalugu Kalaallit Nunaanni peqqissut-sikkut atukkat aamma allanngoriartorsimapput. Qallikkullu peqqis-sutsimi atugassarititaasunut ineriartorneq pitsaasumik siuariartsisi-magaluartog, assersuutigalugu inuttaasut akornanni inuuneqqortu-nerulernerimik, tamanna aamma inooriaatsimik peqquteqartumik nappaatinik toqussutaasartunik amerlanerusunik malitseqarsimavoq, ilaatigut kræftimik peqquteqartumik toqusoqartarneranik qaffasissu-mik. Nappaatini tuniluuttuni nualluut tuberkulose, kinguaassiutitigut nappaatit tuniluuttartut assigalugit, suli inuiaqatigiinni atugaagajup-poq, imminullu toquttarnerup annertussusaa piffissami sivisuumi Nunani Avannarlernit allanit qaffasinnerusumik inissisimalluni.

Ullumikkut Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfik immikkoortunut talli-manut agguarneqarsimavoq. Nuummi, Qaqortumi, Sisimiuni, Ilulissani kiisalu Aasianni qitiusumik napparsimmaveqarpoq. Napparsimmavil-lu Nuummiittoq, Dronning Ingridip Napparsimmavissua, Kalaallit Nu-naanni nuna tamakkerlugu napparsimmaviuvoq. Nunap ilaani tamani peqqissaaveqarpoq, napparsimmaveeraqarluni nunaqarfinnilu nakor-siartarfeqarpoq ilaatigut qarasaasiakkut nakorsiartitsiveqartunik. Naju-gaqavissunut peqqinnissaqarfiup sullissineri tunngaviusumik tamar-mik akeqanngillat. Nakorsaait allagartalerlugit pisassat naartunaveer-saatillu najugaqavissunut akeqanngillat. Illoqarfinni annerni peqqin-nissaqarfinnit ingerlanneqartunik kigutileriveqarpoq, kigutileritinnerlu najugaqavissunut aamma akeqanngilaq. Napparsimasoqartillugu in-nuttaasut napparsimmavimmut qaninnerpaamut nakorsiartinneqar-tarput. Napparsimasut immikkut katsorsarneqarnissaminik pisaria-qartitsisut Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut Nuummiittumut imaluunniit Danmarkimut katsorsartikkiartortarput. Tassanngaannar-

tumik peruluttoqartillugu aamma Islandimi napparsimmavimmut aal-lartitsisoqarsinnaavoq.

Kalaallit Nunaanni angutit agguaqatigiisillugu 69,6-inik ukioqalernis-samik tungaannut uumasarput, arnallu 73,5-inik ukioqalernissamik tungaannut uumasarlutik.

Toqqutigineqarsimasut

	2006	2010	2014	2018	2022
	Toqusut amerlassusaat				
Katillugit	438	509	454	485	525
Tunillatsilluni nappaatit	11	11	12	11	12
Kræfti	106	144	107	134	118
Qinersini stofskiftillu pissusissa-misuunnginneranit nappaatit	8	10	8	3	11
Ummaserisarnerit	64	58	59	77	68
Timimi kaaviaartunit nappaatit allat	37	42	30	44	52
Anersaartuutini nappaatit	27	35	38	50	44
Nerisat aqqutaanni nappaatit	16	15	15	20	20
Ajunaarnerit	32	24	16	23	43
Imminut toqunneq	56	62	46	45	41
Toqutaaneq saassunneqarnerlu	10	5	3	2	6
Toqqutigineqartut allat	71	103	120	76	110

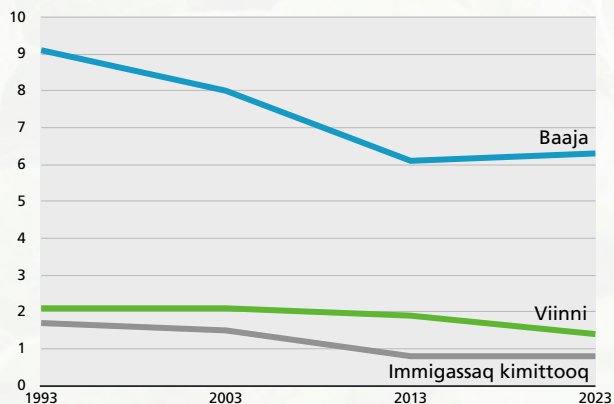
Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/SUNLDA1A>

Ukiut hundredekkuaat nutaat aallartinneriniilli Kalaallit Nunaanni peqqissutsikkut siuarsaanermi suliat aamma ineriartorsimapput, ilaati-gut innuttaasut timikkut tarnikkullu peqqinnerulernissaannik siuner-taqartumik suliniuteqarnernik nuna tamakkerlugu ukkataqartunik atuutsitsisoqalerluni. Isumaginninnermi peqqinnissamilu sulianik in-

gerlatsisut annersaraat pitsaaliuinnermi immikkoortortaqarfik PAARISA, nuna tamakkerlugu oqartussani inuiaqatigiinnilu suliaqarfiit allat akor-nanni peqqinnerulernissamut sulianik suleqatigiinnissamut ataqatigiis-saarinnermik ingerlatsisoq.

Imigassamik eqqussuineq nioqqutissiornerlu

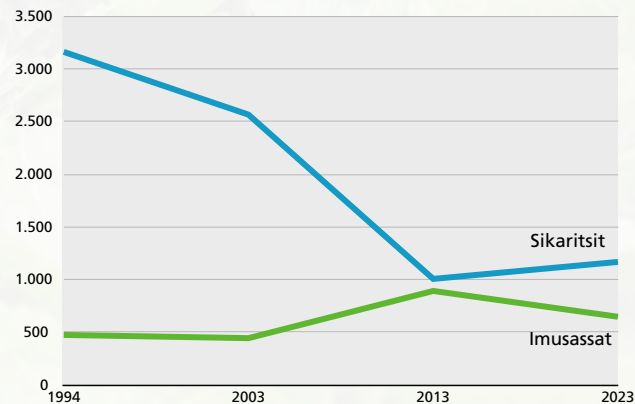
Imigassaq liiterimut 100 pct.-imik aalakoornartulik 15-ileereersimasunut

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ALNALK1>

Tupamik eqqussuineq

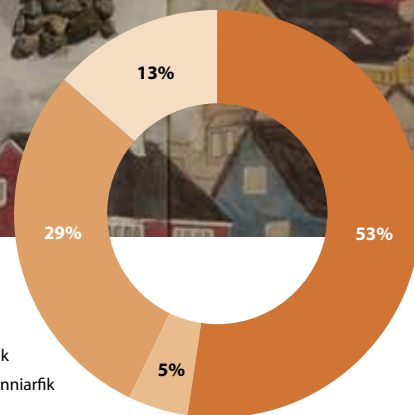
Tupat amerlassusaat 15-ileereersimasunut

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ALNTOB2>

ILINNIARTITAANEQ

2022-mi 25-64-inik
ukiullit qaffasinner-
paatut ilinniakkat
naammassisimasaat

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/UDNISCPROD>

Peter Lindstrom
- Visit Greenland

Kalaallit Nunaanni innuttaasut ukiut qulit meeqqat atuarfianni atuarsimassaatitaapput. Meeqqat ukiumi arfinilinnik ukioqalerfimminni atuartunngortarput. Nunaqarfinni minnerusuni meeqqat 8.-10. klasserniarlutik illoqarfimmut qaninnermut nuukkajuttarput. 1. klassimiit qallunaatut atuartisisoqartarpoq, tuluttullu atuartitsineq aamma klassini nukarlerni aallartinneqartarluni. 10. klassimik naammassinne-reernerup kingorna atuartut affaasa missaanniittut Kalaallit Nunaanni Danmarkimiluunniit ukiumik ataatsimik sivilisuseqartumik efterskolernermik aallartitsisarput. Atuartut arfineq-marluugaangata ataaseq kisimi inuusuttunut ilinniarfimmut toqqaannartumik ingerlaqqittarpoq.

Inuusuttut amerlasuut inuusuttunut ilinniarfimmik aallartitsiniarlutik illoqarfimmut allamut nuuttarput. Illoqarfiit sisamat ilinniarnertuunngorniarneqarput, inuussutissarsiornermilu ilinniarfinni quliusuni inuussutissarsiornermi ilinniakkat amerlanerpaat ilinniarneqarsinnaaput. Inuussutissarsiornermi ilinniakkat atuagarsornermik suliffimmillu misiliinermik akulerunneqarsimasunik imaqarput.

Kalaallit ilinniartut agguaqatigiissillugu 20-nik ukioqarlutik ilinniar-nertuunngorniarnermik aallartitsisarput, agguaqatigiissillugulu 26-nik ukioqarlutik inuussutissarsiornermi ilinniakkamik aallartitsisarlutik.

Kalaallit Nunaanni universiteti, Ilisimatusarfik, illoqarfiit pingaarnersaanni Nuummi inissisimavoq. Tassani bacheloritut ilinniakkat 11-t kandidatitullu ilinniakkat sisamat ilinniarneqarsinnaapput. Ingerlariaqqiffiusumik ilinniakkat naannerusut inuussutissarsiornermi ilinniarfiit ilaanni aamma ilinniarneqarsinnaapput. Ingerlariaqqiffiusumik ilinniakkat Kalaallit Nunaanni neqeroorutigineqartut arlaqanngim-mata, ilinniartut 30 pct.-iisa missaanniittut nunani allani ilinniartuupput, taakkunannga amerlanerit Danmarkimi.

Ilinniarneq akeqanngilaq, ilinniartullu ilinniagaqarnersiuteqartinneqarput. Suliffimmi misiliillutik ilinniartut suliffimmi misiliisutut akissarsiaqartinneqartarput. Ilinniartut illoqarfimmut allamut nuuttariaqarsimasut kollegiani ineqarnissaminnut pisussaaffeqarput.

Ilinniagaqarsimassuseq

Kalaallit ilinniagaqarsimassusaat qaffakkiartoraluartoq Nunani Avannarlerni suli appasinnerpaavoq. 25-64-inik ukiullit affaasa sinillit meeqqat atuarfianni taamaallaat atuarsimasuupput, Nunani Avannarlerni allani ¼-it missaat meeqqat atuarfianni taamaallaat atuarsimasusut.

Ilinniakkamik toqqaasarneq

Arnat angutinit amerlanerusut meeqqat atuarfiannit qaffasinnerusumik ilinniagaqartarput. Angutit quliugaangata ataaseq ingerlariaqqiffiusumik ilinnakkamik aallartitsisarpoq, arnallu tallimaagaangata ataaseq aallartitsisararluni. Ingerlariaqqiffiusumik ilinniakkat imaluunniit niuernerimi inulinerimilu ilinniakkat arnanit toqqarneqakkajunnerupput. Angutit teknikkimi, sanaartornermi assartuinerimilu ilinniakkanik toqqaanerusarput.

Ilinniakkat naammassineqarsimasut

		Kalaallit Nunaanni	Nunani allani
Ilinniarnertuunngorniarnik	2013	333	24
	2018	273	31
	2023	298	35
Inuussutissarsiummik ilinniarfik	2013	388	23
	2018	397	32
	2023	389	15
Ilinniaqqinnerit	2013	119	85
	2018	169	109
	2023	169	72

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/UDNISC11D>

POLITIKKIKKUT AQUTSINEQ

Naalakkersuisut kiisalu Inatsisartut 31-nik ilaasortaqtut illoqarfiit pingaarnersaanni Nuummi inissimapput. Naalakkersuisut siulittaasuat "Naalakkersuisut Siulittaasuannik" taaneqartarpoq. Naalakkersuisunilu ilaasortat sinneri "Naalakkersuisunik" taaneqartarlutik.

Annerpaamik ukiut sisamakkaarlugit Inatsisartunut qinersisoqartarpoq. Qinigassanngortittoq partiimik tunuliaqutaqarluni imaluunniit attaviitsut qinigassanngortissinnaavoq. Qinersereernerup kingorna Inatsisartuni Naalakkersuisunut ilaasortat kiisalu Naalakkersuisut Siulittaasuat toqqarneqartarput

Kalaallit Nunaat tallimanik kommuneqarpoq; Kommune Kujalleq, Kommuneqarfik Sermersooq, Qeqqata Kommunian, Kommune Qeqertalik kiisalu Avannaata Kommunian. Taamatuttaaq kommunimi aqutisunut qinersineq ukiut sisamakkaarlugit pisarpoq. 2021-p naaneran Kalaallit Nunaanni partiit tallimat Inatsisartuni ilaasortaataqarput. Partiini annerpaat marluk tassaallutik Inuit Ataqtigiiit aamma Siumut.

Naalagaaffeqatigiinnerup iluani Kalaallit Nunaat qallunaat Folketingianni marlunnik ilaasortaataqarpoq. Qallunaallu folketingimut qinersineranni ilaasortat qinerneqartarput. Politikkikkut aalajangiussat pillugit ilaatigooriarluni innuttaasut taasisinneqartarput. 1979-imi Kalaallit Nunaanni namminersornerunissaq qinerneqarpoq, 2008-milu namminersulernissaq. 1982-imitaaq EU-mi ilaasortaajunnaarnissaq Kalaallit Nunaanni qinerneqarpoq.

Inatsisartunut qinersineq kingulleq, 6. aprili 2021

	Qinersisut	Pct.	Qinikkat	Arnat qinikkat
Partiit	27.109	100	31	10
Atassut	1.878	6,9	2	-
Demokraatit	2.454	9,1	3	2
Inuit Ataqtigiiit	9.933	36,6	12	6
Siumut	7.986	29,5	10	2
Nunatta Qitornai	639	2,4	-	-
Naleraq	3.252	12,0	4	-
Suleqatigiissitsisut	376	1,4	-	-
Allat	10	0,0	-	-

Najoqqutaq: Qinersinerimi Siulersuisut, Namminersorlutik Oqartussat

Kommunalbestyrelsenut qinersineq kingulleq, 6. aprili 2021

	Kalaallit Nunaat tamakkerlugu	Avannaata Kommunian	Kommune Qeqertalik	Qeqqata Kommunian	Kommuneqarfik Sermersooq	Kommune Kujalleq
Qinikkat agguataarneri						
Atassut	7,3	12,0	8,1	11,8	2,8	6,1
Demokraatit	6,8	9,5	8,8	1,3	9,4	-
Inuit Ataqtigiiit	36,9	16,9	53,2	20,8	45,1	50,9
Naleraq	10,5	12,1	1,4	24,9	9,6	-
Siumut	35,5	46,2	25,7	39,8	29,4	40,3
Nunatta Qitornai	0,9	2,2	-	-	1,2	-
Allat	0,2	-	1,3	-	-	-

Najoqqutaq: Qinersinerimi Siulersuisut, Namminersorlutik Oqartussat

ISUMAGINNINNERMUT TUNNGASUT

Kalaallit Nunaanni isumaginninnermut tunngasuni Nunani Avannarler-
ni ingerlaaseq atorneqarpoq. Piumasaqaatit aalajangersimasut naam-
massineqarsimatillugit innuttaasut Kalaallit Nunaanni najugallit suliffe-
qannginnermi, napparsimanermi ernereernerullu kingorna isertitanut
taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartagaqarsinnaatitaapput. Innut-
taasut isertitakitsut imaluunniit isertitaqanngitsut, piumasaqaatinillu
naammassinnissimanngitsut taarsiullugu pisortanit ikiorsiissutinik pi-
sartagaqarsinnaatitaapput.

Ilaqutariit isertitakitsut aamma ikiorsiissutinut tapinik soorlu ineqarner-
mut meeqqanullu tapinik pisartagaqarsinnaatitaapput.

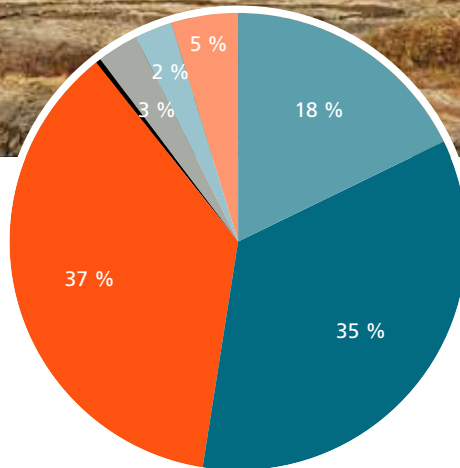
Innuttaasut 67-iliineqanngitsut tamakkiisumillu sulisinnaassuseqan-
ngitsut siusinaartumik soraarnerussutisiaqalernissamat qinnuteqarsin-
naapput. 67-inik ukioqalernermit innuttaasut tamarmik utoqqaliner-
mi soraarnerussutisiaqarsinnaatitaapput. Utoqqalineri kiisalu siusi-
naarlutik soraarnerussutisiallit angerlarsimaffimmi ikiorneqarnissamin-
nut paaqqutarineqarnissaminut imaluunniit utoqqaat illuini inissamik
neqeroorfigineqarsinnaapput.

Innuttaasut innarluutillit innarluutaannut ikiutaassussanik ikiorserne-
qarnissamik pisinnaatitaapput. Ikiorserneqarnerup suunera innarluuti-
lip pisariaqartitaa malillugu aalajangerneqartarpoq. Assersuutigalugu
ulluinnarni tapersersuisumit ikorfartorneqarneq, angalanermi inger-
laqateqarneq imaluunniit piffissaq tamakkerlugu innarluutilinnut inis-
sisarfimminneq. Innuttaasut innarluutillit innarluutilinnut sullivigine-
qarsinnaasutut nalilersukkani sulinissamat periarfissaqarput.

Pisortanit aamma suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutinik pisartagallit

	2014	2016	2018	2020	2022
Amerlassusaat					
Pisortanit ikiorsiissutinik pisartagallit	7.887	6.063	5.051	4.296	3.323
Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissuti- nik pisartagallit	3.073	2.842	2.533	2.314	3.056

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/SON004> aamma <https://bank.stat.gl/SON006>

Isumaginninnermi ikiorsiissutit, 2022

- Napparsimaneq innarluuteqarnerlu - 662 mio. DKK
- Utoqqalineq - 1.290 mio. DKK
- Ilaqutariit meeqqallu - 1.370 mio. DKK
- Suliffissaaleqineq - 13 mio. DKK
- Ineqarneq - 109 mio. DKK
- Isumaginninnermi ikiorsiissutit - 99 mio. DKK
- Isumaginninnikkut inuiaqatigiit atugarissaarnerat il.il. - 175 mio. DKK

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/OFNFUNK>

Soraarnerussutisiallit

	2014	2016	2018	2020	2022
Amerlassusaat					
Utoqqalineri soraarnerussutisiallit	3.671	3.990	3.767	3.937	3.859
Siusinaartumik soraarnerussutisiallit	2.565	2.243	2.392	2.406	2.463

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/SONAPE1> aamma <https://bank.stat.gl/SONFPE1>

Ineqarnermut meeqqanullu tapisisartut

	2014	2016	2018	2020	2022
Amerlassusaat					
Ineqarnermut tapisisartut	5.195	4.421	3.941	3.729	3.527
Meeqqanut tapisisartut	3.826	3.573	3.880	3.591	3.601

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/SONBS01> aamma <https://bank.stat.gl/SONBT01>

PINERLUTTULIORTARNEQ

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisoqarfiit eqqartuussisoqarfinnut sisamanut kiisalu Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmud avitaapput, tamakkerlutik siullermeerfiusumik sulianik ingerlatsisut. Nunatta Eqqartuussisuuneqarfiani aappassaanneerluni aalajangiiffigisassat ingerlanneqartarput. Eqqartuussisoqarneq sulit Kalaallit Nunaannit akisussaaffigineqanngimmat Danmarkimi Højesteret, Kalaallit Nunaat sinnerlugu pingajussaanneerluni aalajangiiffigisassanik ingerlatsivoq.

Kalaallit Nunaata eqqartuussisoqarfiini inuiaqatigiinni akuulersitseqqinnissaq pingaartinneqarpoq. Pineqaatissinneqarsimasut inissiisarfimmiinnerminni annerusumik minnerusumilluunniit ulluinnarni inuuneqarsinnaanerminnut periarfissaqartinneqarajuttarput. Kalaallit Nunaat pineqaatissinneqarsimasunut tallimanik isertitsiveqarpoq, illoqarfinni Ilulissani, Aasianni, Nuummi, Qaqortumi Tasilamilu. Pinerluttuliorsimasut tarnimikkut nappaatiliit Nuummi pineqaatissinneqarsimasunut inissiisarfimmud paarnaarussassanngortinneqartarput.

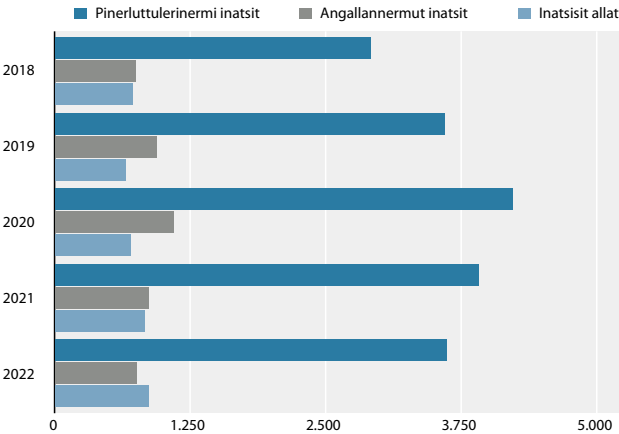
Pinerluttuliortarneq pillugu kisitsisitigut paasisutissat Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmik immikkullu inatsisinik allanik unioqqutitsinernik tunngaveqarput, tassani angallannermut inatsit ilanngullugu. Kisitsisitigut paasisutissat sammisanut assigiinngitsunut immikkoortitigaapput, unioqqutitsinerup unnerluussinermit ilaatigut pasinninnermut aalajangiiffigineqarnermullu ingerlasarneranik takutitsisunik.

PINERLUTTUNIK ISUMAGINNITTOQARFIK

Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittut pineqaatissinneqarsimasunik pineqaatissiinertaqanngitsumik pinerlussimasunik, inuiaqatigiinni sullissinissamik imaluunniit katsorsartinnissamut eqqartuussasimasunik nakkutilliinermik ingerlataqarpoq. Taamatuttaaq Pinerluttunik Isumaginnittut pinerluttuliorinissamut pinaveersaartitsinermit politiinik, atuarfinnik inunnillu isumaginnittoqarfinnik suleqateqartarput.

Unnerluussinerit, inatsit unioqqutinneqartoq malillugu

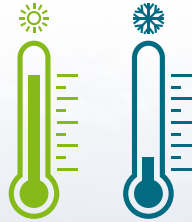
Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/KRAN>

Pasinninnerit unnerluussinernut naleqqiullugit amerlassusaat, inatsit unioqqutinneqartoq malillugu

	2018	2019	2020	2021	2022
Unnerluussinerit amerlassusaat					
Pinerluttulerinermi inatsit	2.925	3.596	4.222	3.920	3.610
Angallannermut inatsit	748	948	1.101	878	767
Inatsisit allat	724	666	707	831	873
Pasinninnerit amerlassusaat					
Pinerluttulerinermi inatsit	1.902	2.475	2.792	2.526	2.019
Angallannermut inatsit	684	844	1.020	758	653
Inatsisit allat	601	534	544	606	590
Pasinninnerit pct.-inngorlugit					
Pinerluttulerinermi inatsit	65,0	68,8	66,1	64,4	55,9
Angallannermut inatsit	91,4	89,0	92,6	86,3	85,1
Inatsisit allat	83,0	80,2	76,9	72,9	67,6

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/KRAN>

SILAP PISSUSAA

Kalaallit Nunaat qaasuitsup killeqarfiani inissisimavoq, ukiukkut nillertuuvoq sumiiffillu apeqqutaalluni aasakkut issaasattuulluni.

Kalaallit Nunaata Avannaa issittuuvoq. Tamaani aasat nillartaartuupput seqinerlu kaaviinnartuulluni, ukiukkulli issittarpoq qaammatillu ataatsip tallimallu akornanni sivilissuseqartumik kaperlattarluni. Kalaallit Nunaata Qiterpasissua Kujataalu issinnginnerusumik silaannaqarput, Kalaallit Nunaata Kujataani kangerluit ilorpasissut eqqaassanngikkaanni, tassani issittup kiannerulaartortaani inissisimaneq pissutaalluni annertunngitsumik orpinnik naasoqartarpoq.

Kalaallit Nunaanni kiassuseq qaffasinnerpaaq uuttorneqarsimasoq 25,9 °C-imiippoq, 2013-imi juulimi Kitaani pisimasoq. Nillissuseq appasinnerpaaq uuttorneqarsimasoq Sermersuarmi pisimavoq, -69,6 °C-lu tikillugu nillertigisimalluni.

Silaannaap nillertuunera peqputigalugu Kalaallit Nunaat nukissiuutinik annertuumik pisariaqartitsivoq. 1990-ikkunnili erngup nukingani innaallagissiorfinnik tallimanik sanasoqarpoq Nuummi, Qaqortumi/Narsami, Sisimiuni, Ilulissani Tasiilamilu innaallagissamik pilersuisussanik. Erngup nukingani innaallagissiortoqalinngikkallarmat nuna tamakkerlugu orsus-sanit ikummatissat atorneqarput. Illoqarfinni nunaqarfinnilu minnerusuni aamma inoqarfinni avinngarusimasuni sulit tamanna atuuppoq. Ullumikut eqqakkanik ikualaaviit atorlugit kiassarnermik annikkikaluamik pilersuisoqarpoq.

2023-mi illoqarfinni aalajangersimasuni agguaqatigiissillugu silaannaap kissassusaa

	Ilulissat (Avannaa)	Kangerlusuaq (Kitaa)	Nuuk (Kitaa)	Narsarsuaq (Kujataa)	Tasiilaq (Kangia)
Kiassutsit grade-rinngorlugit					
Januaari	1,0	4,3	2,2	8,1	0,7
Februaari	7,8	9,3	2,8	10,9	5,4
Marsi	6,2	9,9	15,2	13,0	4,4
Aprili	8,7	9,5	5,6	14,2	8,3
Maaji	8,4	13,9	8,7	15,4	8,8
Juuni	13,1	17,0	11,9	17,4	11,9
Juuli	17,3	19,9	19,3	20,8	16,6
Aggusti	18,3	20,4	16,7	20,0	17,4
Septembari	10,2	15,3	12,0	14,1	12,4
Oktobari	6,7	10,3	15,6	11,3	10,7
Novembari	8,4	9,8	11,7	10,4	6,4
Decembari	5,0	5,4	7,6	8,1	2,3
Issinnerpaaffik					
Januaari	-27,9	-35,4	-16,5	-28,4	-19,4
Februaari	-31,3	-39,2	-16,1	-29,8	-18,5
Marsi	-21,3	-19,3	-8,5	-9,7	-15,3
Aprili	-21,4	-20,2	-6,6	-8,8	-6,3
Maaji	-4,6	-5,9	-3,9	-1,6	-3,7
Juuni	-2,4	-3,1	-1,7	2,9	-3,3
Juuli	1,7	2,8	1,4	5,3	1,6
Aggusti	0,8	-1,0	2,0	4,2	1,1
Septembari	-6,0	-6,9	-0,1	-3,2	-1,9
Oktobari	-16,3	-16,0	-5,5	-8,7	-5,0
Novembari	-13,7	-22,3	-6,5	-9,9	-8,0
Decembari	-19,1	-27,6	-12,6	-9,9	-18,5

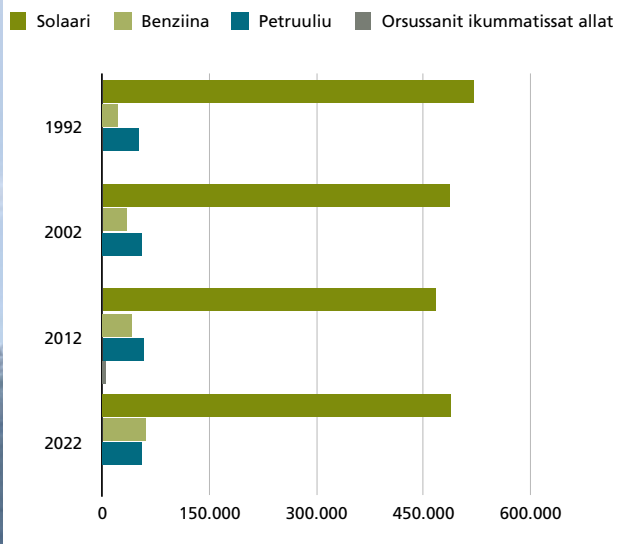
Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ENN1MID>

Nukissiuutinik atuineq

	1992	2002	2012	2022
	Tera Joule			
Gasolia	7.091	6.428	6.208	6.494
Benziina	315	484	576	843
Petruuliu / Jet A-1	700	748	807	764
Gasolie (Diesel Fuel Arctic)	0	193	161	162
LPG / flaskegassi	12	7	4	3
Timmisartunut benzina	0	0	6	1
Uulia akuiaagaanngitsoq	0	0	55	0
Uuliakoq	9	9	9	9
Eqqakkanit nukissiorneq	87	75	103	88
Erngup nukinganit nukissiorneq	0	572	1.215	1.639

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ENN1ACT>

Orsussanit ikummatissanik atuinermi silaannarmik
mingutsitsisumik aniatitsineq
Co₂-mik aniatitsineq tonsinnngorlugu

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ENN2CO2e>

PIORSARSIMASSUSEQ

Kalaallit Nunaanni piorsarsimassutsimi pikialaartitsineq nunarsuarmioqataaermik ileqqutoqqanillu akuugaavoq. Illoqarfinni timersornissamut periarfissaqartitsillunilu sunngiffimmi sammisassaqartitsisoqarpoq, najugaqarfinnilu avinngarusimasuni inuuneq ileqqutoqqat malilugit ingerlanneqarnerusarluni, illoqarfiillu amerlanersaat namminerisamik katersugaasiveqarput sumiiffiit oqaluttuassartaannik ukkataqarunik.

Nunatta Isiginnaartitsisarfia aamma Katuaq Kulturip Illorsua Nuummi inissisimapput. Nunatta Isiginnaartitsisarfia kalaallit piorsarsimassusaannut ileqqutoqaannullu tunngasunik isiginnaartitsinernik sammisassarfiuvoq, isiginnaartitsisartunngorniarlunilu ilinniagaq aamma tamaani ingerlanneqartarpoq. Katuaq Kulturip Illorsua eqqumiitsuliorunik, peqatigiiffinnik suliffeqarfinnillu Kalaallit Nunaannit, Canada-mit, Alaskamit aammalu Nunanit Avannarlernit suleqateqarluni piorsarsimassutsikkut aaqquissuussanik ingerlatsisarpoq. Illorsuaq filmer-tarfittut, tusarnaartitsivittut, isiginnaartitsivittut, eqqumiitsuliornikkut saqqummersitsinernut ataatsimeersuarnernullu ingerlatsivittut atortorissaaruteqarpoq.

Kalaallit Nunaata Radioa (KNR) nuna tamakkerlugu tamanut TV-kkut radiokkullu aallakaatitassiorfiuvoq nutaarsiassanik, timersornermi aamma aliikkutassianik assigiinngitsunik aallakaatitassiorfiusoq. Taasuma saniatigut sumiiffinni amerlanngitsunik TV-kkut radiokkullu aallakaatitassiorfeqarpoq kiisalu nuna tamakkerlugu aviisit Atuagagdliutit (AG) aamma Sermitsiaq sap. ak.-nut saqqummersinneqartarput. Illoqarfiit ilaat namminerisamik aviiseqartiterput, ataasiakkaanillu aamma naqiterisitsisarfeqarpoq.

Illoqarfiit amerlanersaanni erinarsoqatigiinnik ingerlatsisoqarpoq, kallattoorneerlu nuannarineqarlualarluni. Kalattoorneq europaminnganneersuuvog, 1600-kkunni arfannianit 1700-kkunnilu nunasisunit siullernit ilikkarneqarsimasog, qilaatersornerli aammalu tivaneq inuit qangarsuaaniilli ileqqutoqaanneerpoq. Kalaallit Nunaanni nammineq sanaaminnik nipilersortartut amerlapput, nipilersoriaatsit rockit popillu annerusumik atornerqarlutik.

Oqaatsit

Kalaallit Nunaanni kalaallit oqaasii pingaarnertut atornerqarput, kalaallillu oqaasii Inuit Aleutit oqaasiinut ilaapput. Kalaallisut sumiorpaluuteqarpoq assigiinngitsunik, kitaamiulli oqaasii allattaatsimi pi-sortatigoortumik oqaaserineqarput. Kalaallisut oqaatsit takinersaasa ilagaat 153-inik naqinnilik:

”Nalunaarasuartaateeranngualioqatigiiffissualioriaataallaqqissupilorujussuannngortartuinnakasinngortinniamisaalinnguatsiarual-laqqooqigaminngamiaasiinngooq”.

Nunatta Katersugaasivianut pulaartut

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Isersimasut amerlassusaat						
Katillugit*	12.342	19.391	9.274	11.108	11.885	11.244
Meeqqat	3.909	4.311	2.974	2.891	3.125	3.165
Inersimasut	8.433	15.080	6.300	8.217	8.760	8.079

* Isaarimuinnag isertut kisitsisini ilaannngillat
Najoqqutaq: Nunatta Katersugaasivia

KNR-imit aallakaatitassiat (Radiokkut tv-kkullu aallakaatitassiorfik)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ukiunut akunnerit						
Radiokkut katillugit	3.536	3.496	3.199	3.013	3.063	2.976
TV-kkut katillugit	623	832	797	634	846	824

Najoqqutaq: KNR

SULIFFEQARNERMI PISSUTSIT

SULIFFIMMIK TOQQAASARNEQ

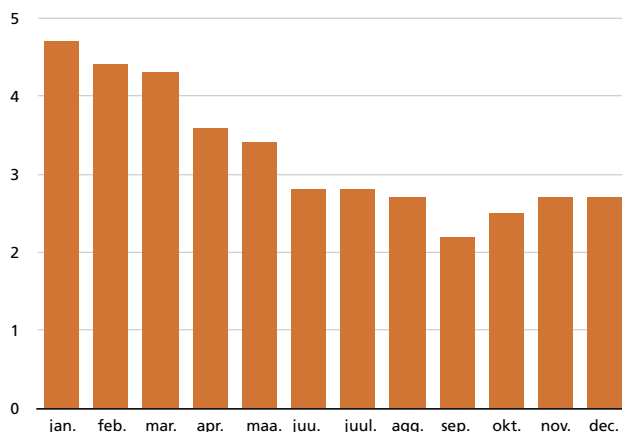
Suliffissat 40 pct.-iinit amerlane-rusut pisortaqarfiit ataanniipput. Arnallu sulisut 60 pct.-iinit amerlane-rusut pisortaqarfinni suliffeqarput. Angutit aalisarnermi, aalisakkanik tunisassiornermi kiisalu pisortat allaffis-sorneranni sullivinnik toqqaaga-junnerusarput.

Aningaaq R. Carlsen
- Visit Greenland

Kalaallit Nunaanni suliffissat amerlanerpaartaat kommunini imaluun-niit Namminersorlutik Oqartussani suliffeqarfiupput. Illoqarfinni inuit amerlanerpaat sulisuupput, nunaqarfinnili amerlanerpaat namminer-sorlutik aalisartuupput piniartuullutillu. Nalinginnaasumik Skandina-viami suliffeqarnermi pissutsinut ingerlaaseq malinneqarpoq; sulisit-sisut sulisullu kattuffeqarput, akissarsianut isumaqatigiissutit ator-neqarlutik kiisalu suliffinni pissutsinut, isumaqatigiissitsiniarnernut, su-linngiffeqarnermut sulitillunilu ajoqusernermi taarsiivigineqarsinnaa-nermut inatsiseqarluni atuutsitsisoqarpoq. Danskisut imaluunniit Nu-nani Avannarlerni innuttaassuseqanngitsut najugaqarnissamut sulinis-samullu akuersissummik qinnuteqarsinnaapput.

Sulisinnaasut akornanni suliffeqanngitsut amerlasuut ilinniagaqarsi-masuunngillat. 83 pct.-iisa missaanniittut meeqqat atuarfiannik taa-maallaat naammassinissimapput. Ingerlariaqqiffiusumillu ilinniaga-qarsimasut suliffissaaleqinerat annikitsuaavaq.

Agguaqatigiissillugu qaammammut suliffissaaleqineq pct.-inngorlugu, 2022

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ARNLED8>

Kalaallit Nunaanni suliffeqarnerup immikkoorutaasa ilagaat silaannaap pissusaata nunallu isortussusaata ukiup nikerarnerani suliffeqarneq sun-nertarmagu, sulisinnaasut sumiiffinni nike-gattaarsinnaanerannut killiliisumik.

Suliaqarfiit pingaarnertut suliffigineqartut innuttaassuseq tunngavigalugu, 2022

	Katil-lugit	Kalaallit Nunaat	Danmark	Europa	Europa avataani
Qaammammut agguaqatigiissillugu suliffimmik pingaarnermik ingerlatsisut					
Katillugit	28.992	25.424	2.741	199	628
Aalisarneq, piniarneq nunalerinerlu	4.441	4.087	179	14	162
Aatsitassanik piiaaneq	106	79	23	4	0
Suliffissuaqarneq	228	203	23	1	1
Nukissiuutinik imermil-lu pilersuineq	417	358	56	2	1
Sanaartorneq	2.308	1.846	347	65	49
Niuerneq	3.075	2.721	228	7	119
Akunnittarfiit neriniar-tarfiillu	829	558	97	5	170
Assartuineq	2.043	1.809	208	17	10
Niuartarfeqarnermi sullissinerit	1.761	1.329	350	16	66
Pisortat allaffissornerat	12.873	11.733	1.062	52	25
Kiffartuussilluni inuus-sutissarsiutit allat	318	268	35	2	14
Paasissutissaqanngit-sut	594	432	136	15	12

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ARNBFB07>

INUUSSUTISSARSIORNEQ

© Hel0808081
Dreamstime.com

Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornermi pisortat suliffeqarfiutaat anertupput. Suliffeqarfiit annerpaat Namminersorlutik Oqartussanit 100 pct.-imik pigineqartut tassaapput Royal Greenland A/S (aalisakkerinermik suliaqarfik), KNI A/S (ulluinnarni atortussanik niuernerq aamma uliaarniarfeqarneq), Royal Arctic Line A/S (imaatigut assartuineq), Air Greenland (silaannakkut angallanneq) kiisalu Tusass (nalunaarsuartaatinit attaveqaateqarneq).

Kalaallit Nunaanni aningaasarsiorneq annerpaaq inuussutissarsiorfinni angisuuni amerlanngitsunili pisarpoq. Inuussutissarsiorfinni kaaviiar-

titat pingajorarterutaasa missaanniittut aalisarnermit kiisalu aalisakkanik tunissarsiornermit niuernermiillu pilersinneqartarput. Inuussutissarsiorfiit annersaasa aappaat taassaaovq niuertunik pilersuineq atu-gassanillu nioqquteqarneq, tassani inuussutissarsiorfinni kaaviiartitat katillugit pingajorarterutingajaat aamma pilersinneqartarput.

Inuussutissarsiorfinni naleqarnerulersitsineq annerpaaq inuussutissarsiorfinni aalisarnermik suliaqarfiusuni pilersinneqartarpoq, inuussutissarsiorfinni ataatsimut naleqarnerulersitsinerit pingajorarterutaat aalisarnermi suliaqarfimmi pilersinneqartarmat.

Naleqarnerulersitsineq

Kaaviiartitat

	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
	DKK million					DKK million				
Aalisarneq, aalisakkanik tunissarsiorneq niuernerlu	2.526	2.695	2.796	1.917	2.582	6.224	6.495	6.782	5.928	6.331
Aatsitassarsiorneq	-98	-55	-85	-27	-426	97	99	92	142	169
Atortussiorneq	167	172	164	167	165	405	417	430	433	479
Sanaartorneq	975	1.020	1.111	1.246	1.448	2.399	2.426	2.747	3.558	4.169
Niuertunik pilersuineq atu-gassanillu nioqquteqarneq; motoorilinnik iluarsaassineq	1.237	1.236	1.231	1.251	1.326	6.366	6.476	6.466	6.566	6.525
Assartuineq assartugassalerinerlu	1.195	1.333	1.363	1.333	1.455	2.469	2.673	2.618	2.521	2.781
Akunnittarfiit neriniartarfiillu	199	198	209	148	202	424	431	422	328	433
Paasisutissalerineq attaveqaatilerinerlu	642	615	573	623	595	1.126	1.100	1.094	1.083	1.112
Aningaaseriviit, aningaasaliisarfiit sillimasiisarfiillu	368	310	349	302	358	607	489	507	521	456
Inissianik attartortitsinerit sullissinerillu allat	332	340	363	468	528	460	449	477	537	607
Namminersortunit, iisimatusarnikkut tek-nikkikkullu kiffartuussinerit	187	187	205	206	185	284	292	329	347	410
Allaffissornikkut kiffartuussinerit	165	180	171	169	131	524	475	311	288	486

Njaqqutaq: <https://bank.stat.gl/ESNRESBAL>, <https://bank.stat.gl/ESNNGL>

INUUSSUTISSARSIUTIT AAQQISSUUSsaanERAT

@ ICERO

Kalaallit Nunaanni suliffeqarfimmik ingerlatseriaaseq atorneqarajunnerusoq tassaavoq kisimiilluni suliffeqarfimmik ingerlatsineq. Ingerlatseriaatsimi pineqartumi ilaatigut sinerissap qanittuani aalisartut nalunaarsugaapput. Ingerlatseriaatsip atorneqarajunnerusup tulleraa suliffeqarfinni ingerlatseriaatsinik allanik taaneqartoq (tassani pingaartumik piginneqatigiilluni ingerlatsiviit).

Suliffeqarfinnit akissarsialiussat tamakkiissut affaasa missaanniittut piginneqatigiilluni ingerlatsivinniit akissarsiaritinneqartarput.

Suliffeqarfinnut naatsorsuutit

Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit pisortani allaffissornikkut suliaqartut, illersornissami suliaqartut kiisalu isumaginninnikkut qularnaveeqqutini suliaqartut avataanni inissisimasut pineqarput. Namminersorlutik Oqartussat piginneqatigiiffii aamma suliffeqarfiit iluanaarutaasunit ingerlanneqartut kisitsisinut ilaapput, pisortaniilli suliffeqarfiit nalinginnaasut annertunerpaartaat ilanngunneqanngillat.

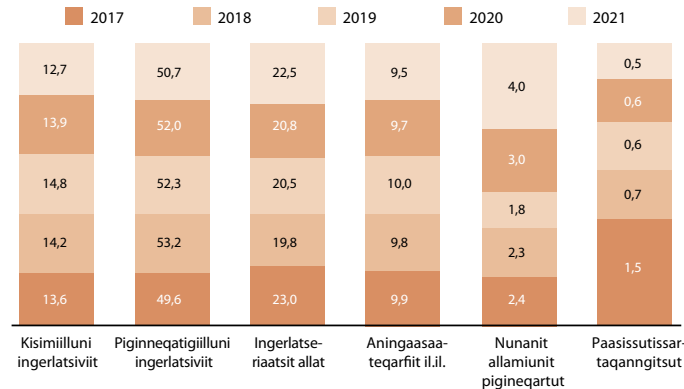
Kisitsisitigut paasissutissani pingaarnertut najoqqutarineqarput Naatsorsueqqissaartarfiup suliffeqarnermut nalunaarsuiffia aamma isertitanut nalunaarsuiffia, Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi nalunaarsuutini tunngaveqartunit pilersinneqarsimasut.

Suliffeqarfiit amerlassusaat

	2017	2018	2019	2020	2021
Kisimiilluni ingerlatsiviit	2.886	2.974	3.006	2.760	3.016
Piginneqatigiilluni ingerlatsiviit	134	136	137	135	132
Ingerlatseriaatsit allat	567	503	521	503	573
Aningaasaateqarfiit il.il.	172	163	178	166	165
Nunanit allamiunit pigineqartut	83	57	53	61	64
Paasissutissartaqanngitsut	152	129	92	79	113
Katillugit	3.994	3.962	3.987	3.704	4.063

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ESN2A>

Akissarsialiussat pct.-inngorlugit

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ESN2A>

AALISARNEQ

Aalisarnek Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutit pingaarnersaraat. Kinguppannik, qalerallinnik, saarullinnik allanillu aalisarnek pisassiisutinit aalisarsinnaanermullu akuersissutinit, Namminersorlutik Oqartussanit aalajangersarneqarsimasunit, aaqqissuussaavoq. Aalisariaatsit assigiinngitsut marluupput; avataasiorluni aalisarnek kiisalu sinerissap qanittuani aalisarnek. Sinerissap qanittuani aalisarnermi aalisakkerivinnut tulaassuineq atornerqarpoq, avataasiorlunili aalisarnermi kilisaatini aalisariutini aalisakkerineq ingerlanneqartarpoq.

Qimmit qimuttut

Kalaallit qimmii qimuttut Kalaallit Nunaata Avannaani Kangianilu aalisarnermi, piniarnermi takornialerinermilu atornerqartut Kitaa-nut Kujaataanullu immikkut akuersissuteqaqqaartoqartinnagu eq-quteqqusaanngillat. Taamatullu qimmit nunanit allaneersut qimut-toqarfinnut eqqunneqaqqusaanatik. Kalaallit qimmiisa illersorneqar-nissaat allanillu akuneqannginnissaat pissutigalugu.

Aalisarnermi suliffeqarfiit marluk annerpaat tassaapput Royal Green-land Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartoq aamma namminer-sorluni suliffeqarfik Polar Seafood. Royal Greenland Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit annersaraat. Ukiuni kingullerni aalisarnermi suliffeqarfiit namminersortut minnerusut aamma aallarterarnikuupput.

Kalaallit Nunaata Savalimmiut, Norge aamma Island nunat marluk akornanni aamma nunat pingasut akornanni aalisarsinnaanermut isu-maqatigiissuteqarfigai, nalinginnaasumillu aamma EU-mi aalisarsin-naanermut isumaqatigiissuteqarluni. Aalisarnermi Kalaallit Nunaat oqartussaataavoq, Kalaallillu Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutini Nakkutilliisoqarfik aalisariutini Kalaallit Nunaanneersunik nunaniillu tamalaaneersunik, pingaartumik kilisaatinut kinguppannia-nut, nakkutilliinernik ingerlatsigajuppoq.

Aalisariutit

2023-mi Kalaallit Nunaanni umiarsuit aalisariutit aalisarsinnaanermut akuersissuteqartut 288-iupput, 1.755-it umiatsiaararsortut, 268-it qi-muttunik aalisartut kiisalu 637-t qamuterallannik aalisartut. Taakku sa-niatigut umiatsiaararsortut 650-it sunngiffimmi aalisarsinnaanermut akuersissuteqarput.

Avataasiortunit nunallu qanittuani aalisartunit tunisat, pisat aalajangersimasut

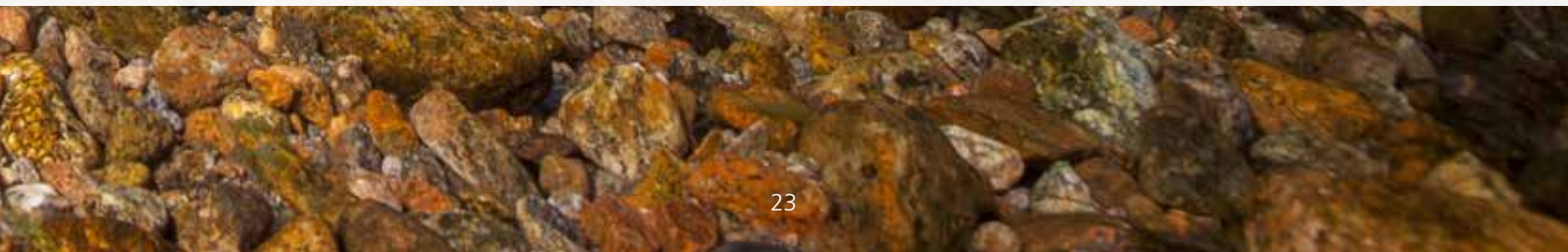
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	1.000 ton					
Qaleruallit katillugit	50,8	54,1	57,0	58,4	57,1	57,2
Saattuat	2,6	2,8	2,5	2,8	2,7	2,7
Kinguppaat	48,2	51,3	54,5	55,6	54,4	54,5
Aalisakkat katillugit	67,0	68,7	60,7	58,9	56,8	64,4
Eqaluit	0	0	0	0	0	0
Uukkat	0	0	0	0	0	0
Qeeqqat	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,1
Qalerallit	32,0	35,6	30,6	33,8	34,3	33,4
Aalisakkat allat	0	0,2	0	0	0	0
Ammassaat	0,3	0,8	0,6	0,4	0,3	0,3
Suluppaakkat	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
Imminnguit/Tupissutit	0	0	0	0	0	0
Nipisat	6,7	7,6	9,0	4,5	4,9	5,6
Saarulliit	27,6	24,2	20,1	19,7	17,1	24,9

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/FIN012>

Kalaallit aalisariutaannit avataasiorluni aalisarnermi aalisakkat qaleruallillu pisat

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	1.000 ton					
Qalerallit	9,1	10,2	11,9	12,4	12,4	12,4
Saarulliit	17,5	18,2	17,4	22,7	29,4	29,2
Ammassaat	11,4	0,0	0,0	14	44	46,4
Nataarnaq	0	0	0	0	0	0
Saarulliit ilaat (kuller)	1,2	1,0	0,9	1,1	0,8	0,7
Ammassassuit	2,8	3,2	3,2	2,9	6,2	7,3
Uiluik	0,7	0,7	0,5	0,6	0,6	0,6
Aalisakkat tamalaat	1,1	1,2	0,9	0,5	2,1	0,9
Saarulliusaat (sej)	0,5	0,4	0,5	0,4	0,5	0,4
Kinguppaat	45,2	51,1	62,4	60,5	60,5	61,9
Suluppaakkat	3,1	2,7	2,4	1,8	1,0	2,6
Qeeqqat	0	0	0	0	0	0
Saarulliit ilaat (Blåhvilling)	23,3	19,8	19,6	19,3	18,8	26,0
Avalaasartuut	63,5	30,2	25,6	33,4	17,6	29,1
Aalisakkat allat	0,5	0,0	0,1	0	0,1	0,1

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/FIN008>

PINIARNEQ

Kalaallit Nunaanni piniarneq kinguaariippassuarni inuuniutaasimavoq. Ullumikkuttaarlu ilaqutariit aningaasaqarnerannut tapertaasarpog pingaarutilik. Ukiup ilaani piffissat piniarfiusartut malillugit piniarsinnaanermullu allagartat malillugit piniarneq ingerlanneqarpoq. Piniarusuttunut tamanut piniarnermut allagartamik peqaaqaarnissaq piumasaqaataavoq. Piniarnermut allagartat assigiinngitsut marluupput; sunngiffimmi pinalussinnaanermut aamma inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartaq. Taassuma saniatigut piniagassanut pisassiissutinit aqunneqartunut immikkut ittumik akuersissutinit peqarpoq. Pisassiissuteqartarnikkut ukiut tamaasa uumasut qanoq amerlatigisut pisarineqarsinnaanerat aqunneqartarpoq.

Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartallit piniarnerinnavimmik inuuniuteqartuaannanngillat, amerlanertigut inuussutissarsionnertik aasaanerani umiatsiaarsorluni aalisarnermik ukiukkullu sikumi aalisarnermik tapertaqartikkajuppaat.

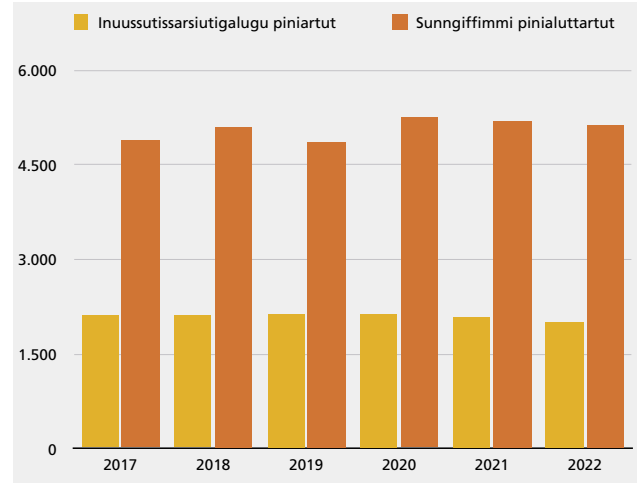
Puisi piniagassaavoq sulii pingaarutilik. Nalinginnaasumik amia tunineqartarpoq, neqaalu nerineqartarpoq imaluunniit kalaallit qimmiinik qimmeqarfiusuni nerukkaattisatut atorineqartarluni. Puisit amii tunisat affaasa missaanniittut Kalaallit Nunaanni kisiartaalluni ammerivimmi, Great Greenland-imi, mersugassianngorlugit piareersarneqartarput

Arferit assigiinngitsut aalajangersimasut pisassiissutit malillugit piniarneqarsinnaapput. Neqaat amiilu Kalaallit Nunaanni kisimi nerineqartarput. Tuttu umimmallu nunamiutani piniarneqarsinnaasuni pingaarnepaapput. Savat savaaqqallu Neqi A/S-imi toqorarneqartarput. Uumasut nunamiutat amii aamma tunineqartarput. Timmissanik piniarneq pisassiissutit malillugit ingerlanneqartarpoq. Timmissallu pisarineqarsinnaasut ilaannut pisassiissuteqartarneq atuutsinneqanngilaq. Nalinginnaasumik politiit piniarnermut inatsimmik atuutsitsisupput.

UNESCO-MI NUNARSUARMII ERIAGISASSAT

Aasivissuit – Nipisat Kangerlussuarmiittoq Sermersuarmut nunap timaani aavartarfissuit aqqusaarlugit kangerlunnut kiisalu qeqertanut itsarsuaq inoqarfiusimasunut nunaavoq piorsarsimassutsikkut asseqanngitsoq. Aavartarfissuusimasoq ukiut 4.500-t ingerlanerini Kistaani inuusimasut oqaluttuarisaaneranni piorsarsimassutsikkut eria-gisassanik imaqarpoq.

Inuit piniarsinnaanermut allagartallit

Najoqqutaa: <https://bank.stat.gl/FINBEVIS>

Uumasut miluumasut timmissallu pisat

	2017	2018	2019	2020	2021	*2022
Pisat amerlassusaat						
Puisit*	92.347	98.780	100.012	92.690	93.752	59.922
Arferit**	3.662	4.302	4.332	5.301	5.708	4.709
Nunamiutat miluumasut***	17.355	15.587	17.963	16.028	15.443	12.399
Timmissat****	102.914	80.402	78.176	89.581	97.145	37.415

* Kisitsisaagallartut

* Natseq, aataaq, natersuaq, ussuk, qasigiaq aamma aaveq

** Qilalugaaq qaqortaq, qilalugaaq qemertaq, aarluk, niisa, niisarnaq, aarluarsuk, ti-kaagullik, arfivik, qipoqqaq aamma tikaagulliusaaq

*** Ukaleq, tuttu, umimmak, terianniaq nanorlu

**** Appa, miteq, miteq siorakitsoq, alleg, qeerlutooq, qaqulluk, serfaq, appaliarsuk, taateraqaq, nerlermaarsuk, nerlernarnaq, nerleq siggukitsoq aamma aqisseq

Najoqqutaa: <https://bank.stat.gl/FINFANGST>

NUNALERINEQ

Kalaallit Nunaanni nunalerineq savanik piaqqiortitsinermik annertunerpaamik tunngaveqarpoq, savat savaaqqallu aasakkut qaqqanut neriartillugit aallartinneqartarput. Taassuma saniatigut amerlanngitsunik timmissat, igutsaat, hiistit, nersussuit tuttullu nujuitsut pigineqarput. Naatsiaanik naatitanillu najugarisami nioqqutissanik ukiukkullu uumasunut nerukkaatissanik naatsitsisoqartarpoq. Kalaallit Nunaata Kujataani kangerlunni ilorpasissuni taamaallaat, issuttumi silaannaap kiannerulaartortaani, nunalerineq ingerlanneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni nunalerinerup oqaluttuassartaa aallartippoq qal-lunaatsiaat 982-imi Kalaallit Nunaata Kujataanut nunasimmata, 1400-kkullu qiteqqunnerata tungaanut tamaani inuusimallutik. 1782-imi Igalikumi savaateqartarneq nutaaliaanerusoq saniatigooralugu inuussutissarsiutitut aallartinneqarpoq, qallunaatsiaat illukoqarfiini. 1924-mi Qassiarsummi Erik Aappalaartup narsaateqarfisimasaa inuussutissarsiutigalugu nunalerineq aallartinneqarpoq.

Ukiuni qulikkaani kingullerni savaateqarfiit ikinnerulerlutillu anginerulersimapput. Kinguaariit marluk imaluunniit pingasut savaateqarfimmik ataatsimut ingerlatsigajunnerusarput.

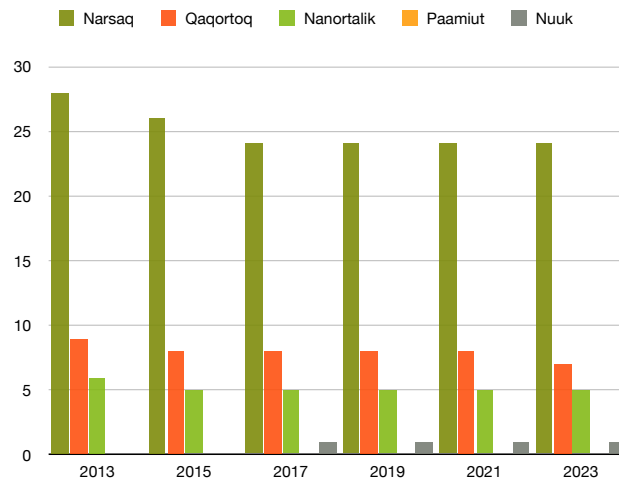
Uumasuutit

	2013	2015	2017	2019	2021	2023
Uumasuutit amerlassusaat						
Savat	19.994	17.501	17.785	17.785	18.184	17.268
Tuttut nujuitsut	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Nersussuit	125	146	193	300	356	373
Hiistit	132	151	152	129	146	139
Kukku-kuut	191	165	168	189	219	260
Igutsaat	4	6	6	-	-	-

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/FINHDYR>

Kalaallit Nunaanni Upervaviarsuk nunalerinermi misileraaviuvoq. Tamaani naatitsinernut nalinginnaanerpaanut ukiumilu nerukkaatissanut issittumi naatsitsisinnaanermut misileraanerit ingerlanneqartarput. Upervaviarsummi savaatilinggorniarfik aamma ingerlanneqarpoq, tassani savanik piaqqiortitsinermut, nioqqutissiorluni naatsivilerinermut nalinginnaasumillu naatsivilerinermut ilinniakkat ingerlanneqarput.

Savaatillit, sumiiffik malillugu

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/FINHEKBED>

UNESCO-MI NUNARSUARM ERIAGISASSAT

Kalaallit Nunaata Kujataa 350 kvadratkilometerisut annertugisoq 2017-imi UNESCO-p nunarsuarmi eriagisassat allattorsimaffiannut ilanngunneqarpoq. Kujataa sumiiffinnik tallimanik, Tunulliarfimmi kiisalu Igalikup Kangerluani inissisimasunik, annertussuseqarpoq.

TAKORNARIAQARNEQ

UNESCO-MI NUNARSUARMI ERIGISASSAT

2004-imi Ilulissat Kangerlua (Sermeq Kujalleq) UNESCO-mi nunarsuarmioqatigiinnut kingornussassanngortinneqarpoq. Isikkammik arsaattarfiit 66.000-t annertussusaannik angissuseqarpoq. Tassani ullut tamaasa New York-imi imermik atuinerup annertoqataanik sikunik uukkaatoqartarpoq.

Chris Tonnesen
- Visit Greenland

Nunanut tamalaanut timmisartut aqutigisartagaat Ilulissat, Kangerlussuaq, Nuuk, Narsarsuaq, Kulusuk aamma Ittoqqortoormiini Nerlerit Inaat aqutigalugit imaluunniit umiarsuarnut takornariartaatinut ilaallutik takornarissat tikittarput. Kalaallit Nunaannut tikinnermi timmisartumik umiarsuarmilluunniit ingerlaqqittoqartarpoq.

Unnuiffiqineqarsinnaasut assigiinngiiaarput; illoqarfinni akunnittarfinniit bed and breakfastinut nunaqarfinnilu angerlarsimaffinni illusimaffinnut. Tammaartoqarsinnaavoq, piareersarluarsimanissarri tassani pi-sariaqarluinnarpoq.

Qeqertarsuup Tunua umiarsuarnit takornariartaatinut ornigarneqarluartuuvog akunnittarfigissuulluni, Kalaallillu Nunaanni takornariaqartitsineri ineriartortinneqarluarsimasuulluni. Takornarialerisut amerlernaapaartaat tamaaniipput.

Sorsunnersuup Kingulliup nalaani Kangerlussuarmi Narsarsuarmilu mittarfiit Amerikamiunit sakkutooqarfittut sananeqarsimapput, kingorna Kalaallit Nunaannut tunniunneqarsimasut imarpik qulaallugu timmisartuussinernut atorineqarput. Nunap ilorpasissuani aalaakkaanerumillu silaqqittartumi inissisimallutik. Pinngortitami takornariartitsinermut naleqqulluinnartuullutik.

Island-imiit Kulusummut ulluinnarlugu takornariartartut amerlapput. Kalaallit Nunaata Kangia aamma pinngortitami nutaaliaanerumik takornariaqartitsineri ornigarneqarluartuuvog. Ikittuinnaat sermersuaq ituittarpaat, nalinginnaasumik Kangerlussuup Tasiilallu akornanni. Tamannali Namminersorlutik Oqartussanit immikkut ittumik akuerineqaaqqaartariaqarpoq. Pinngortitami takornariartitsineq aasakkut ingerlanneqarnerusarpoq, ukiuuneranili aamma ingerlanneqarsinnaasunik peqarpoq. Umiarsuillu takornariartaatit nalinginnaasumik upernaamiit ukiaq tikillugu tikerartarput.

Nunanut allanut angalasut, mittarfik malillugu

	2015	2017	2019	2021	2023
Katillugit	75.320	83.487	86.989	39.293	96.362
Kangerlussuaq	56.811	64.574	68.655	37.345	75.522
Narsarsuaq	4.434	4.594	4.831	-	5.931
Kulusuk	6.196	5.219	4.700	355	4.713
Nerlerit inaat	434	851	924	246	789
Nuuk	3.905	4.534	4.799	1.347	6.220
Ilulissat	3.540	3.302	3.080	-	3.187

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/TUNUPAX>

Akunnittarfinni unnuisut inuiaassusaat malillugit

	2015	2017	2019	2021	2023
Unnuisut amerlassusaat					
Kalaallit Nunaat	48.934	60.957	53.884	55.416	74.168
Nunat avannarliit	22.281	24.768	30.519	18.251	44.453
Noorliit	2.958	3.180	3.239	377	3.682
Frankrigi	660	1.291	1.434	94	1.336
Italia	391	550	399	107	672
Pukkitsormiut	247	337	407	140	564
Tuluit Nunaat	1.259	1.830	1.070	616	2.050
Europap sinnera	1.944	3.477	3.182	522	3.830
USA	2.372	2.192	2.124	514	4.109
Japan	517	431	279	17	159
Canada	513	932	682	292	758
Nunat allat	4.866	3.496	3.400	288	3.771
Ilisimaneqanngitsut	283	4.177	5.095	7.450	7.255

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/TUNHOT>

ASSARTUINEQ ANGALLASSINERLU

Kalaallit Nunaanni assartuineq angallassinерlu Nunanut Avannarler-nut allanut sanilliullugu allaanerujussuuvog. Silaannaap nunallu pis-sussai pequtaallutik illoqarfiit nunaqarfiillu akornanni qimuttuitsunut aqquteqanngilaq aqqusineqaraniluunniit. Umiarsuit, timmisartut qul-miguulilluunniit atorlugit angallassineq assartuinerlu pisarpoq. Illoqar-fiit amerlanerit asfaltimik qallikkanik aqqusineqarput biileqarlutillu, illoqarfiilli minnerit nalinginnaasumik ujaraaqqanik nunaannarmillu sanaanik aqqusineqarput. Illoqarfinni annerusuni busseqarpoq, amer-lanerilu taxaqarluni.

2023-mi angallatit motoorillit nalunaarsukkat

	Bussit	Taxat	Biilit usisaatillu	Qamu- teralaat	Motoorillit allat*
Avannaani					
Qaanaaq	-	-	25	26	65
Upernavik	1	1	76	288	100
Uummannaq	1	6	126	465	135
Ilulissat	27	21	698	342	248
Qasigiannguit	0	2	81	107	83
Aasiaat	1	14	273	176	111
Kangaatsiaq	-	-	4	15	9
Qeqertarsuaq	1	-	56	203	60
Kitaani					
Sisimiut	21	14	953	816	540
Maniitsoq	3	13	244	91	110
Nuuk	40	68	4.571	360	1.068
Paamiut	2	-	98	32	74
Kujataani					
Narsaq	1	8	113	42	115
Qaqortoq	5	23	315	31	143
Nanortalik	1	2	62	16	58
Kangiani					
Tasiilaq	4	3	98	191	126
Ittoqqortoormiit	-	-	7	106	76

*ATV aamma 4-hjulet, maskiinat sanaartormerit atorlut, lastbiilit, motorcykelit, ikiuiartormerit atorlut alallu motoorillit immikkoortiterneqarsimangngitsut
Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ENNM02DI>

Kalaallit Nunaanni timmisartortitseqatigiit, Air Greenland, Danmarki-mut Islandimullu angallassisarpoq, nunallu iluani aamma timmisartu-mik qulimiguulimmillu angallassinерit tamaasa ingerlataralugit. Ame-rikamiut timmisartoqarfigisimasaat Kangerlussuaq nunanut allanut nunaniillu allaniit angallassinерnurt mittarfittut atuuppoq. Air Green-land Nuummiit, Ilulissaniit Kulusummiillu Islandimut utimullu aamma timmisartuussisarpoq. Taassuma saniatigut Air Iceland Reykjavikimiit Nuummut, Ilulissanut, Narsarsuarmut, Kulusummut utimullu aamma timmisartuussisarluni.

Kalaallit Nunaanni nassiussalerivik, Royal Arctic Line, kisermaassillu-ni illoqarfinnut nunaqarfinnullu assartuinermit ingerlataqarpoq. Arc-tic Umiag Line-p umiarsuaa ilaasartaat, Sarfaq Ittuk, ukioq tamak-kingajallugu Kitaata sineriaani ilaasunik angallassisarpoq. Minneru-sunittaag assigiingngitsunik ilaasunik angallassisoqartarpoq. Nunap immikkoortuini avannamut kangisissumiittuni ukiup ilaani imaatigut angallassisoqarsinnaanngilaq sikusarnera pissutigalugu. Kalaallit Nu-naata avataanut immakkut ilaasunik angallassisoqartanngilaq, umiar-suarniilli takornariartaatinit USA-mit, Canadamiit Europamiillu nuna ti-kissallugu nuannarineqaaq.

Timmisartumi ilaasut, mittarfiit suunerit malillugit

	2018	2019	2020	2021	2022
Ilaasut amerlassusaat					
Imarpik qulaallugu angal-lassinерmi mittarfiit	192.905	197.038	87.672	110.118	182.807
Nunap iluani mittarfiit	218.590	217.173	124.762	146.000	193.623
Qulimiguulinut mittarfiit	32.040	28.790	20.189	23.913	25.072

Najoqqutaq: Mittarfeqarfiit

KALAALLIT NUNAATA AVANNAANI KANGIANILU

Kalaallit Nunaata Avannaani aamma Kangiani ukiumi sikuutillugu qamuteralaat qimuttullu assartuutitut atorneqartarput. Aasakkullu angallateeppat atorneqartarlutik.

ISERTITAT

ISERTITAT AKILERAARTARNERLU

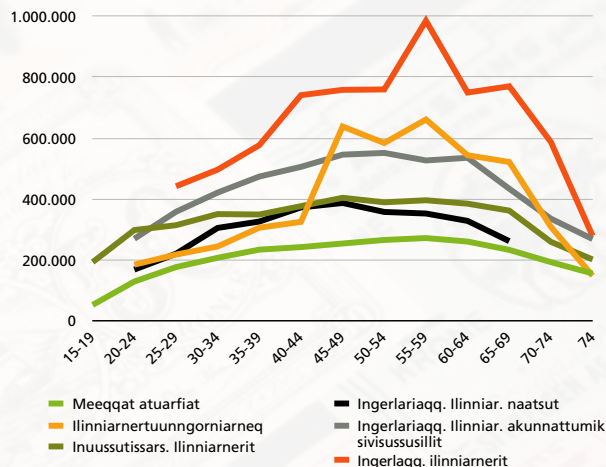
Kommunimi sorlermi najugaqarneq apeqqutaalluni, Kalaallit Nunaanni najugallit isertitaminnit 42-44 pct.-inik akileraartarput. Akileraarutaasusaanngitsut qaammammut 4.833 kr.-upput.

Nunaqarfinni isertitat qaffasissusaat illoqarfinni isertitat qaffasissusaannit annertuumik appasinnerupput. Assigiinngissutsilli annertussusaat kommunit malillugit allanngoraput. Nunaqarfinni illoqarfinni assigiinngissut Kommuneqarfik Sermersuumi annertunerpaavoq, tassani Nuummi innuttaasup agguaqatigiissillugu isertitai nunaqarfinni innuttaasup isertitaanit marloriaammit annertunerullutik qaffasinerupput.

2022-mi arnat agguaqatigiissillugu ilanngaateqanngitsumik isertitaat 249.000 kr.-nik annertutigisimapput. Angutillu isertitaat 307.000 kr.-nik annertutigalutik 23 pct.-inik qaffasinerupput. Aningaasarsiortuni nalinginnaanerpaani angutit amerlapput, arnallit ukiut malillugit aningaasarsiornermi utoqqaanerulaartuni amerlanerullutik. Tamanna ilaatigut isertitat assigiinngissutaannut peqqutaasinnaavoq.

Kalaallit Nunaanni isertitat qaffasissusaannut ilinniakkap qaffasissusaa apeqqutaalluinnarpoq. Ilinniakkap qaffasissusaata qaffakkiartornerani isertitat qaffasissusaat aamma qaffakkiartorput. Kalaallit Nunaanni isertitani assigiinngissut Nunani Avannarlerni isertitani assigiinngissummi agguaqatigiissitsinermi annertuneruvoq.

Ilinniagaq malillugu agguaqatigiissillugu ilanngaateqanngitsumik isertitat ukiut malillugit, 2022

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/INNPI104>

2022-mi agguaqatigiissillugu ilanngaateqanngitsumik inuit isertitaat, kommuni najugarlu malillugit

	Nuna tamakkerlugu	Kommune Kujalleq	Kommuneqarfik Sermersooq	Qeqqata Kommunian	Kommune Qeqertalik	Avannaata Kommunian
Iloqarfiit	290.859	235.028	332.967	282.398	230.623	259.394
Nunaqarfiit	194.983	188.437	169.350	256.828	169.161	187.389

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/INDPI101>

AKIT

Atuisunut akit ulluinnarni inuuniarnermi aningaasartuutitut uuttuutaapput, naleqqersuutillu aningaasaqarnerup nalinganut uuttuutitut pingaarnertut atorneqartarput. Atuisunut akit naleqqersuutaanni nioqqutissanut kiffartuussinernullu akigitat atuisumit akilernerqartartut naatsorsorneqartarput. Atuisunut akini allannguutit tamakkiisut tassani ersersinneqartarput, akileraarutinit, akitsuutinit ikorsiissutitullu tapiissutinit peqquteqartunit allannguutit ilanngullugit. Taamaasillutik nioqqutissat akiisa allanngorannerinut inatsisinilu atuutsinneqartuni allannguutitut ataatsimut ersersitsisuupput.

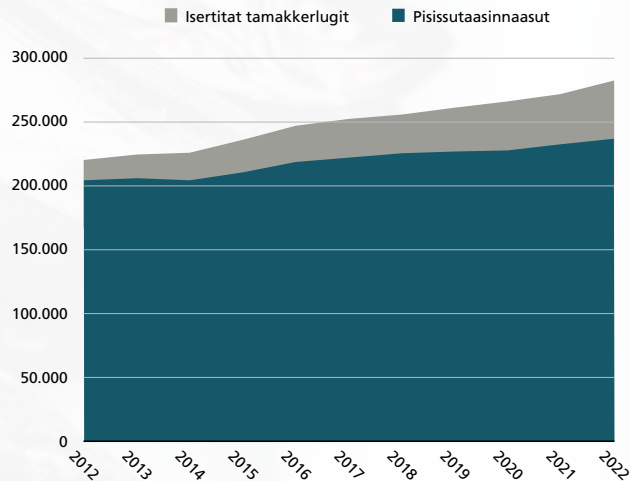
Atuisunut akit naleqqersuutaat (Jan. 2008=100)

	Jan. 2014	Jan. 2016	Jan. 2018	Jan. 2020	Jan. 2022	Jan. 2024
Atuisunut akit naleqqersuutaat, katillugit	115,3	118,4	119,4	123,0	123,6	129,8
Nerisassat imeruersaatillu	123,5	130,7	135,3	139,4	142,0	151,1
Imigassaq aalakoorartoq tupalu	112,5	115,3	117,0	128,3	129,4	135,5
Atisat kamippaallu	100,1	94,9	94,0	94,2	89,6	92,2
Inimut attartukkamut aki il.il.	130,6	132,8	125,7	127,3	125,5	130,1
Pequtit, angerlarsimaffinut atortut	119,5	124,1	120,3	120,9	114,4	117,8
Katsorsaatit peqqinnissarlu	121,0	125,4	127,8	127,8	128,3	132,5
Angallassineq assartuinerlu	116,0	120,9	123,1	123,6	125,8	132,6
Attaveqatigiinneq	88,8	87,5	87,7	87,9	85,3	85,6
Sunnigiffik aliikkutallu	94,4	96,8	102,7	104,8	108,6	119,6
Neriniartarfiit akunnittarfiillu	114,4	116,9	121,5	131,2	134,5	142,4
Pisassat aamma kiffartuussinerit assigiinngitsut	105,9	107,3	111,2	113,8	117,6	123,3

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/PRNPRISV>

Innuttaasut pisisinnaassusiat isertitaasa naleqassusaannik imaluunniit aningaasaatinik pisissutaasinnaasunik taaneqartarpoq. Pisisinnaassuseq isertitat akillu qaffasissusaannut atorneqartarpoq, qaffakkiartortarlunilu isertitat qaffakkiartornerat akit qaffakkiartornerannit annertunerutillugu.

Isertitat pisissutaasinnaasut 2010=100

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik

NUNANIK ALLANIK NIUEQATEQARNEQ

Kalaallit Nunaanni ataasiakkaaginnarnik tunisassioqartarpoq, atorussallu assigiinngitsorpasuit pisariaqartinneqartarmata avataaniittunik niueqateqarnissaq annertuumik pisariaqartinneqarpoq. Aalisarneq piniarnerlu eqqarsaatigissannigikkaani Kalaallit Nunaanni nammineq pilersorneq annikitsuinnaavoq. Taamaattumik anglerlarsimaffinnut, suliffeqarfinnut paaqqinnittarfinnullu atorussat tamangajammik avataanit tikisinneqartarput.

Kalaallit Nunaannit avammut tunineqartartuni aalisakkat qaleruallilu annertunerpaapput, taakkulu nunani tamalaani pisinerni akitiginneqartunit sunnerneqartarput. Nunanut allanut tunisat 90 pct.-ii sinnerlugit aalisakkerinnermeersuupput. Avammut tunineqartartut pingaarnirit tassaallutik saarullit, qalerallit, avaleraasartuut, saattuat kinguppaallu.

Niuernermik oqimaaqatigiissitsinermi avammut tunisat nalingat eqqussukkat nalingannik ilanngarneqartarput.

Niuernerup oqimaaqatigiissinnera Mio.kr.

Eqqussukkat avammullu tunisat nalingi, SITC-mik immikkoortiterineq malillugu

	2021		2022*		2023*	
	Eqqussuineq	Avammut tunisineq	Eqqussuineq	Avammut tunisineq	Eqqussuineq	Avammut tunisineq
DKK million						
Katillugit	6.698	5.060	7.341	6.075	6.239	6.011
Inuussutissat uumasullu	935	4.783	1.056	5.837	1.154	5.865
Imigassat tupallu	192	0	204	0	216	0
Atortussiasat nerineqarsinnaanngitsut	51	7	55	12	53	11
Ikummatissat punnerusaallu	872	0	1.451	0	771	0
Uumasunit naatitanillu uuliat, orsut voksilu	7	-	8	3	8	4
Akuutissat taakkunanangalu nioqutissiat	360	0	441	1	445	1
Nioqutissiat suliareriikkat suliareqqitassallu	950	8	1.066	16	1.136	21
Maskiinat assartuutillu	2.657	183	2.346	179	1.644	64
Nioqutissiat suliareriikkat allani ilaanngitsut	595	5	635	16	708	27
Nioqutissat allat	79	74	79	10	104	19

* Kisitsisaagallartut

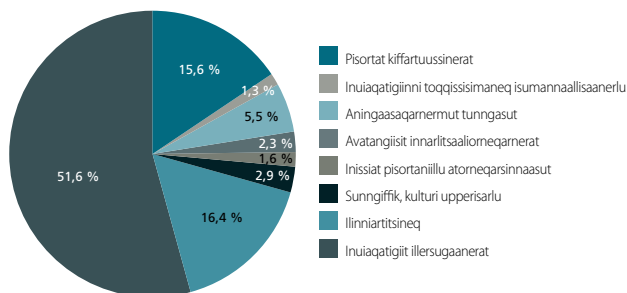
Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ENSITC>

PISORTAT ANINGAASAQARNERAT

Pisortat aningaasaqarneranni allaffissornikkut ingerlatsinermi kiffartuussinermilu ingerlanneqartut tamarmik pineqarput. Pisortaqarfik immikkoortunut pingasunut agguataarsimavoq; kommunit, Namminersorlutik Oqartussat kiisalu Naalagaaffik. Pisortat aningaasaataannik agguassineq ukiut tamaasa Aningaasanut Inatsimmi aalajangerneqartarpoq.

Sulianut qallunaat naalagaaffiannit suli oqartussaaffigineqarlutillu aningaasalersorneqartunut, aningaasartuutit naalagaaffimmit ingerlanneqarput. Nunat tamalaat akornanni malittarisassat najoqqutaralugit pisortat aningaasaataanni aningaasartuutit Kalaallit Nunaanni taamaallaat ingerlanneqartut naatsorsuutini kisinneqartarput.

Kommunit assigiinngitsunut aningaasartuutaat, 2022

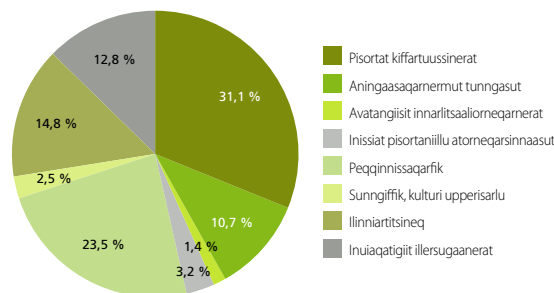

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/OFNFUNK>

Pisortaqarfiit suliffeqarfiillu iluanaarutaasumik kiffartuussineramik ingerlataqanngitsut imaluunniit isertitanit pigisanillu nalilinnik agguataarnermik ingerlataqanngitsut pisortat ingerlatsinnerannut aamma kiffartuussinerannut ilaapput.

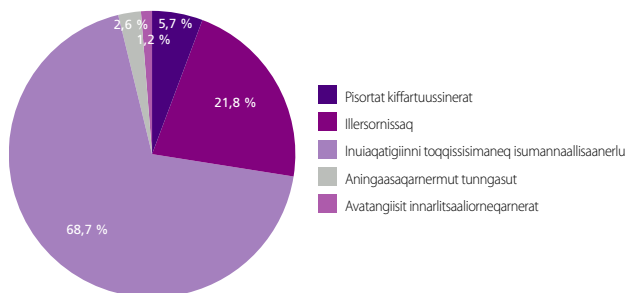
Pisortat kiffartuussinerat annertoq innuttaasunut suliffeqarfinnululu akeqanngilaq. Pisortani aningaasartuutit akileraarutinit qallunaallu naalagaaffiannit tapiissutinit aningaasalersorneqarput. Aningaasartuutilli ilaat akitsuutinit imaluunniit atuisut akiliutaannit aningaasalersugaapput.

Namminersorlutik Oqartussat assigiinngitsunut aningaasartuutaat, 2022

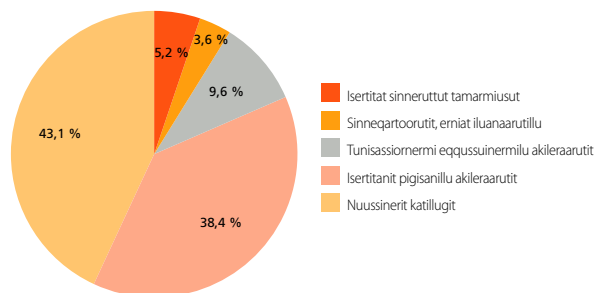
Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/OFNFUNK>

Naalagaaffiup assigiinngitsunut aningaasartuutai, 2022

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/OFNFUNK>

Pisortat isertitaasa agguataarnerat, 2022

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/OFNREAL>

NUNA TAMAKKERLUGU NAATSORSUUTIT

Kalaallit Nunaata aningaasaqarnera nuna tamakkerlugu naatsorsuutini ersersinneqartarpoq. Nuna tamakkerlugu naatsorsuutini nassuiaatit immikkoortiterinerillu atorlugit Kalaallit Nunaata aningaasaqarnerani nuussisarnerpassuit malinnaaffigineqarsinnaapput.

Ukiuumoortumik nuna tamakkerlugu naatsorsuutit kisitsisaanni pingaarnerni inernerit Kalaallit Nunaata aningaasaqarneranut takusutissaapput. Pilersuinerup oqimaaqatigiinnerna tunisassiat ataatsimut nalingannik (BNP), avataanit pisianik kiisalu atuinermik, inoqutigiit atuinerannik najoqqutaqartumik, pisortat atuinerannik, aalajangersimasumik tamakkiisumillu aningaasaliinernik avammullu tunisinermik takussutissiivoq.

Nuna tamakkerlugu naatsorsuutit nunat tamalaat akornanni malittarisassat najoqqutaralugit, nunanut allanut sanilliunneqarsinnaasunngorlugit suliarineqartarput.

BNP

Nuna tamakkerlugu naatsorsuutit akit aalajangersimasut (akiusimasut nalingat) aamma akit ingerlaavartut malillugit naatsorsorneqartarput. Akit aalajangersimasut malillugit naatsorsuutit akit ineriartorneranniit sunnerneqarsinnaajunnaarlugit suliaapput. Akillu aalajangersimasut malillugit BNP-p ineriartornera aningaasaqarnerup ineriartorneranik takutitsisuuvoq.

BNP-p ineriartornera

	2016	2017	2018	2019	2020*	2021*
Akit ingerlaavartut						
BNP, mio. kr.-nngorlugit	18.224	18.829	19.296	19.990	20.169	20.344
Innuttaasumut ataatsimut agguaqatigiissilugu, 1.000 kr.	327	338	346	357	360	361
Ukiuumut BNP-p qaf-fariaataa	8,4	3,3	2,5	3,6	0,9	0,9
Akiusimasunit kisitat (2010-mi akit)						
BNP, mio. kr.-nngorlugit	14.983	14.990	15.084	15.511	15.540	15.741
Innuttaasumut ataatsimut agguaqatigiissilugu, 1.000 kr.	269	269	270	277	277	279
Ukiuumut BNP-p qaf-fariaataa	4,7	0,1	0,6	2,8	0,2	1,3

*Kisitsisaagallartut
Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/NRN10>

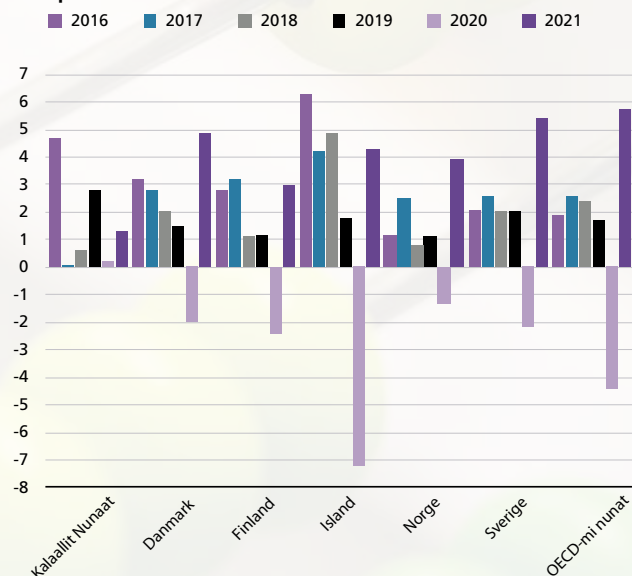
Pilersuineq pisiumanerlu

	2016	2017	2018	2019	2020*	2021*
Akit ingerlaavartut, mio. kr.						
Tunisassiat ataatsimut nalingat	18.224	18.829	19.296	19.990	20.169	20.344
Nioqqutissanik kiffartuussinernillu avataaniit pisiat	8.214	8.193	8.745	10.225	9.428	10.114
Pilersuineq	26.438	27.022	28.042	30.215	29.597	30.458
Inuinnaat atuinerat	6.828	6.928	6.943	7.005	7.116	7.289
Pisortat atuinerat	7.717	7.986	8.325	8.755	8.820	9.178
Tamakkisumik aningaasaliinerit	4.464	4.446	4.195	6.251	6.410	6.782
Nioqqutissanik kiffartuussinernillu avammut tunisat	7.429	7.662	8.578	8.205	7.251	7.209
Pisumaneq katillugu	26.438	27.022	28.042	30.215	29.597	30.458
Ukiunut BNP-p ineriartornera pct.-inngorlugu						
Tunisassiat ataatsimut nalingat	4,7	0,1	0,6	2,8	0,2	1,3
Nioqqutissanik kiffartuussinernillu avataaniit pisiat	11,0	-3,5	2,4	15,1	-5,8	5,9
Pilersuineq	6,7	-1,1	1,2	6,7	-1,9	2,8
Inuinnaat atuinerat	1,5	0,9	1,5	0,5	0,4	3,2
Pisortat atuinerat	1,8	1,7	3,0	4,0	-1,8	1,4
Tamakkisumik aningaasaliinerit	10,9	-4,1	-6,9	46,9	0,4	6,5
Nioqqutissanik kiffartuussinernillu avammut tunisat	15,2	-3,8	3,6	-5,4	-5,6	0,7
Pisumaneq katillugu	6,7	-1,1	1,2	6,7	-1,9	2,8

*Kisitsisaagallartut

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/NRN11>

Kalaallit Nunaanni, Nunani Avannarlerni OECD-milu nunani BNP-p ineriartornera

Najoqqutaq: <https://stats.oecd.org>

KISITSISIT PINGAARNERIT

Nunap pissusaa

Sumiiffik	Nunarsuarmi qeqertat nunavissuarmut atanngitsut annersaat, Amerikap Avannarliup nunavissuani Sikuiuitsup kiisalu Atlantikup Avannarliup akornanni Canadallu avannamut kangiani inissisimavoq. Kalaallit Nunaata avannarpassinnersaa, Oodaap qeqertaa, Qalasarsuaq Avannarlermit 706 km-iinnarnik ungasitsigivoq. Nunap kijasinneresaa, Kap Farvel, nunarsuup allorniusaani saminukartuni Norgemi illoqarfiup Osloq nalaani inissisimavoq
Nuna	Kalaallit Nunaat Atlantiku Avannarlermi, Amerikap Avannarliup Europallu akornanni inissisimasooq. Innutaasut sinerissami illoqarfinni nunaqarfinnilu najugaqarput
Nunap sumiissusaanut uut-tuutit	72 00 Avannamut, 40 00 Kimmut (Kalaallit Nunaata qiterpiaa)
Nunap atitussusaa	2.166.086 km ² (nunarsuarmi qeqertat annersaat - nunarsuarmi nunat anginersaasa 12.-iat)
Nuna sersersuarmik qallersimangitsoq	410.449 km ²
Sineriak	44.087 km
Nunap annertussusaanut uut-tuutit	Avannarpassinnerpaamit kujasinnerpaamut 2.670 km, Kangisinnerpaamit kippasinnerpaamut 1.050 km
Qaqqat portunersaat	Gunnbjørn Fjeld 3.700 m Kalaallit Nunaata Kangianiittoq
Nunap isikkua	Sersersuup manissup, ilaatigut portunersarasaartup nunap timaa qallersimavaa, sineriak qaqqartooq naggorluttoq ujarattoorlu minillugu. Sersersuaq 3 km angullugu issutigaaq nunarsuarmilu erngup tarajoqanngitsup 10 pct.-ia tassaniippoq
Silap pissusaa	Issuttumiit sikuneq ajortumut; ukiut issittut aasallu nil-lataartut. Aasami agguaqatigiissillugu kiassuseq 10° C qaangerneqarneq ajorpoq (qangaaniilli issittup silaan-naannik nassuaatigineqartartoq malillugu)
Agguaqatigiissillugu kiassuseq, januaari	Nuuk -7,5° C, Kangerlussuaq -21,1° C, Ilulissat -14,9 C, Kulusuk -9,4° C (2023)
Agguaqatigiissillugu kiassuseq, juuli	Nuuk 8,0° C, Kangerlussuaq 10,6° C, Ilulissat 7,4° C, Kulusuk 7,2° C (2023)
Pinnngortitap pissarititai	Zinki, aqerloq, ujarak saviminissalik, amaruutissat, molybdæni, kuulti, platini, urani, kanngussak, nikke-li, saffiugassat qaqutigootort, erngup nukiga immaqalu aamma uulia gassilu

Naasut	Naasut pukkitsut qaqqani qeruaannartullu masarsuini naasartut, issuatsiaat, orsuuasat, paarnaqutit, kigutaarnat kiisalu avaalaqat
Uumasut	Aalisakkat, puisit, aarrit, arferit, nannut, terianniat, amaqut, tuttu, umimmaat, avinngat, ukallit timmissallu assigiinngitsut 50-it angullugit. Kalaallit Nunaata kujataani uumasuutigineqartut ilaatigut tassaapput; savat, tuttu nujuitsut, nersussuit, hiistit, qimmit aamma kukkuut. Avannaani Kangianilu qimuttut aalisarnermut pinarnermullu atornegartarput
Nuna allanngutsaaliugaq	Tunup avannaarsua Kalaallit Nunaanni eqqissisimatitaasooq 972,000 km ² missaanik annertussuseqarpoq
Piffinni nunat eqqissisimatitat nunarsuarmilu eriagissassatut kingornussarsiat	Qimuserisarsuaq aammalu Sarfartooq (Arnangarnup Qoorua) eqqissisimatitaapput. Ilulissat Kangerlua, Aasi-vissuit - Nipisat aamma Kujataa UNESCO-mi nunarsuarmi eriagissassatut kingornussarsianut ilaapput

Innuttaasut

Innuttaasut	56.699 (Jan. 2024)
Inoqqortussuseq	Sermeqanngitsumi km ² -imut ataatsimut inuit 0,14-it (Jan. 2021)
Illoqarfiit pigaarnersaanni innuttaasut	Nuuk: 19.872 (Jan. 2024)
Illoqarfinni innuttaasut	49.923 (Jan. 2024)
Nunaqarfinni innuttaasut	6.690 (Jan. 2024)
Innuttaasut ineriartornerat	0,02 pct. (2024)
Toqusooqartarnera, katillugit	Innuttaasut 1.000-it akornanni 9,4-it toqusimapput (2023)
Nunasisartut nunasiartortartullu katillugit	-281 (2023)
Meeraaqat toqusarnerat, katillugit	Uumallutik inunngortut 1.000-it akornanni 14,7-it toqusimapput (2022)
Inuuneqqortussuseq	Arnat 73,5, angutit 69,6
Meeqqiortarneq	Arnat 15-49-nik ukiullit 1,8-nik meerartaarsimapput
Kalaallinut taaguut	Taggit: Kalaaleq (kalaallit). Pissusilerissut: Kalaallisut
Inuiaassuseq	Kalaallit Nunaanni inunngortut: 88 pct. Kalaallit Nunaata avataani inunngortut: 12 pct. (jan. 2024)
Upperisaq	Innuttaasut amerlanerpaat evangiilsk lutheriupput
Oqaatsit	Kalaallisut, danskit oqaasi

Naalakkersuisut

Naalakkersuinnikkut aqqis-suussaaneq	Kunneqarfirmi inatsisitigut tunngavilerneqarsimasu-mi tamat oqartussaaqataaneq tunngavigalugu inatsi-sartoqarneq
Namminersornermi killiffik	Kunneqarfirmi Danmarkimut ilaavoq; 1979-imi Nammi-nersornerullutik Oqartussaaqarneq, 2009-miillu Nammi-nersorlulik Oqartussaaqarneq
Illoqarfiit pigaarnersaat	Nuuk
Inuiattut ullorittaq	Juunip 21-at (ullortuneq)
Inatsiseqarneq	Danskit naalagaaffianni inatsisiloriaaseq malillugu
Qinersinnaatitaaneq	18-inik ukioqalereersimasut; tamanut atuuttoq
EU-mut ilaasortaaneq	1973-imi januaarip aallaqqaataanit 1985-imi februaarip aallaqqaataanut
Naalagaaffiup qullersaa	Ataqqinartorsuaq Danmarkip Kunngia Frederik X
Naalakkersuisut siulittaasuut	Múte Bourup Egede (Inuit Ataqtigiti)
Inatsisilortut	Inatsisartut (inatsisilortut 31-nik ilaasortallit)
Eqqartuussiveqarneq	1. Eqqartuussisoqarfiit , 2. Nunatta Eqqartuussisuune-qarfia 3. Eqqartuussiviit Qullersaat
Erfalasorput	Seqineq (aappalluttoq) killingusaamit nuilersoq sermer-suarlu (qaqortoq) erfalasup affaani qullermi, qalipaatiit paarlaallugit erfalasup affaanut allermut tarranissimasoq

Aningaasaqarneq

BNP	15.741 million kr. (kisisisaagallartut 2021)
BNP-ip ineriartornera	2020-mit 2021-mut 1,3 pct. (kisisisaagallartut)
Inoqtigiti ilanngateqanngit-sumik isertitaat	1. decil 46.230 kr. 10. decil: 1.304.231 kr. agguaqati-giissillugulu inoqtigiti (tamakkiisumik) isertitaat: 423.318 kr. (2022)
Atuisunut akit allanngorarneri pct.-inngorlugu	2,2 pct. (januaari 2023 - januaari 2024)
Sulisinnaasut	Kalaallit Nunaanni najugaqavissut 28.808-t, 18-66-inik ukiullit (2022-mi qaammammumut agguaqatigiissillugit)
Suliffissaaleqineq pct.-inn-gorlugu	Najugaqavissut 18-65-inik ukiullit agguaqatigiissillugu qaammammumut suliffissaaleqisut 3,2 pct. (2022)
Missingersuutit	Isertitat 13,5 milliard kr. Aningaasartuutit 12,8 milliard kr., aningaasaliinermi atorineqartut 1,1 milliard kr.-it ilanngullugit (2022)
Suliffissuaqarneq	Aalisakkerineq (kinguppaat qalerallilu pingaarnertut tunisassiallugit), eqqumiitsuliorneq, ammit, amutsi-veeqqat, takornariaqarneq aatsitassarsiornerlu
Innaallaglaq - atuineq	375 GWh (2022)

Nunalerinermi nioqutit	Savat, nersussuit aamma tutut
Avammut niuerneq	6.011 million kr. (kisisisaagallartut 2023)
Avammut niuerneq - tunisat	Aalisakkat, qaleruallit aalisakkaniillu nioqutissat
Avammut niuerneq - suleqatit	Danmark, Island
Nioqutissanik eqqussuineq	6.239 million kr. (kisisisaagallartut 2023)
Nioqutissanik eqqussuineq - pisiat	Maskiinat angallassinermullu atorut, nioqutissat sulia-rierikkat, nerisassat imigassallu, uulia aamma benziina
Nioqutissanik eqqussuineq - suleqatit	EU (pingaartumik Danmark aamma Sverige)
Naalagaaffimmit tapiissutit	3.942,6 kr. (2021) aamma 3.986,0 kr. (2022) millionit Danmarkimit tapiissutit
Aningaasat atorineqartut	Danskit koruunii (kr.)
Aningaasat nalingi	USD 100 = DKK 691,73 EUR 100 = DKK 745,89 (1. Aprili 2024)

Attaveqaateqarneq

Oqarasuaammik angallattak-kamik atuisut	68.272 (2022)
Sianermermi nunap ilisar-naataa	299
Tv-kkut aallakaatitsiviit	Kalaallit Nunaata Radioa (nuna tamakkerlugu tv-kkut aallakaatitsivik) najugaqarfinilu assigninngitsuni tv-kkut aallakaatitsisarfiit
Avisit	Atuagagdliutit/Grønlandsposten (AG) aamma Sermitsiaq

Angallassineq assartuinerlu

Qimuttuitsut aqquaat	0 km
Umiarsualiviit sissiuukkallu	Illoqarfiit 13-it umiarsualiveqarput sinerissamilu nunaqarfiit amerlanerpaat sissiuukkaniik tulattarfeqarlutik
Mittarfiit	Mittarfiit 13-it, helikopterinut mittarfiit 43-t

Najoqqutaq: *Mittarfeqarfiit, Tusass aamma Naatsorsueqqissaartarfik*

Kalaallit Nunaat pillugu
annertunerusumik paasisutissat

- Gunnbjørnip Qaqqaa
- Qimusseriarsuaq
- Sarfartooq
- UNESCO-mi eriagisassat
- Nuna allanngutsaaliuqaq

